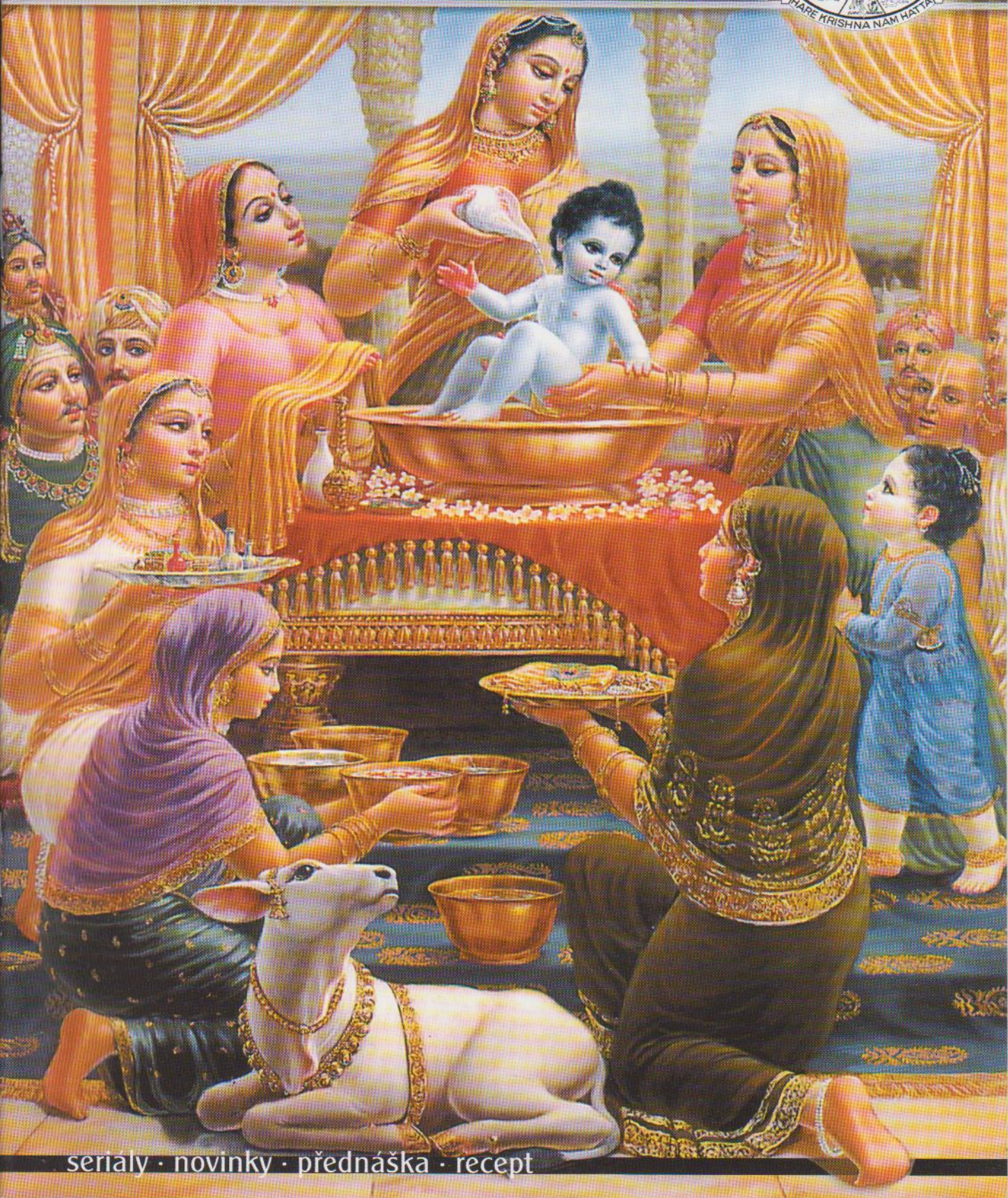

ČÍSLO 2 · 9. ROČNÍK

Nāma Haṭṭa

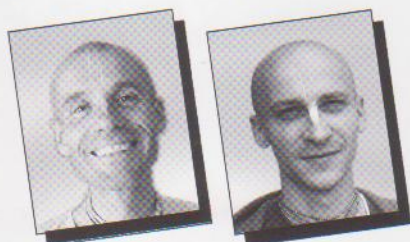
Časopis Mezinárodní společnosti pro vědomí Krišny
zakladatel – ācārja A. Č. Bhaktivédanta Svāmi Prabhupāda

seriály · novinky · přednáška · recept

Gratulujeme!!!

Oddaný Krišny v určitém stádiu svého duchovního života získává první zasvěcení od představitele

a zástupce Šrí Krišny, pravého duchovního mistra. Později, ve zralejším stádiu, může obdržet i druhé neboli bráhmanské zasvěcení. Všem oddaným, kteří v tomto roce získali bezpříčinnou milost a dostali první nebo druhé zasvěcení, gratulujeme. Druhé zasvěcení dostali: Omkaranáth dása, Priya-bhakta dása a Rodasí déví dásí od Suhotry Maharádže

a Vrndávan-priya déví dásí od Indradjumny Maharádže.

Hari-Haribol!!!

ČESKÁ REPUBLIKA

ISKCON

Centrum pro védská studia
Jílová 290
155 21 Praha 5 - Zličín
tel. 257 950 391

Ekologická farma Krišnův Dvůr
Městečko u Benešova č. 1
257 28 Chotýšany
tel. 317 796 008

Náma Hatta centrum – Čakra
Lutotín 7
798 41 Kostelec na Hané
tel. 582 373 245

Náma Hatta centrum
Polní 491
735 31 Bohumín-Skrěčeň
tel. 596 033 698

Vegetariánské restaurace

Góvinda
Soukenická 27
Praha 1
tel. 224 816 631

Góvinda
Na hrázi 5
Praha 8
tel. 284 823 805

Balaráma
Orlická 9
Praha 3
tel. 222 728 885

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

ISKCON

Nová Ekacakra
Abranovce 60
082 52 pošta Košovce
tel. +421 517 798 482

Vegetariánské restaurace

Góvinda
Obchodná 30
Bratislava
tel. +421 903 617 031

Góvinda
Puškinova 8
Košice
tel. +421 556 200 428

Góvinda
Hlavná 70
Prešov
tel. +421 517 722 819

V příštím čísle: Padayatra 2004

Obsah

4 VIVÁHA JAGJA

Svatba a manželství jako oběť Křišnovi

6 SMARANAM

Nektar Šríly Prabhupády

8 PŘEDNÁŠKA

Vědomí Křišny je obnoveno nasloucháním
Suhotra Svámí

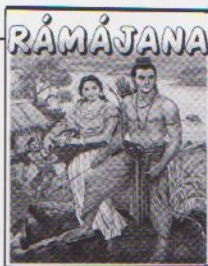

10 SERIÁL

26 vlastností oddaného

11 RÁMAJÁNA

Duchovní epos Indie

18 PŘEDNÁŠKA

Jak vnímat Boha?
Suhotra Svámí

20 STŘÍPKY Z MOZAIKY

O tradičním indickém životě

23 VAŘÍME PRO KŘIŠNU

Gajar paratha

Redakce

VedaVision — Náma Hatta
Jílová 290
155 21 Praha 5 - Zličín
tel: 257 950 391, 603 700 512
fax: 257 950 470

e-mail: info@vedavision.cz
www.harekrsna.cz
www.vedavision.cz
www.vaisnava-arts.com

ZODPOVĚDNÝ REDAKTOR:

Priya-kírti dása
Dayápara dása

GRAFIKA:

Marek Kuča
Monika Kohutová

SPOLUPRACOVALI:

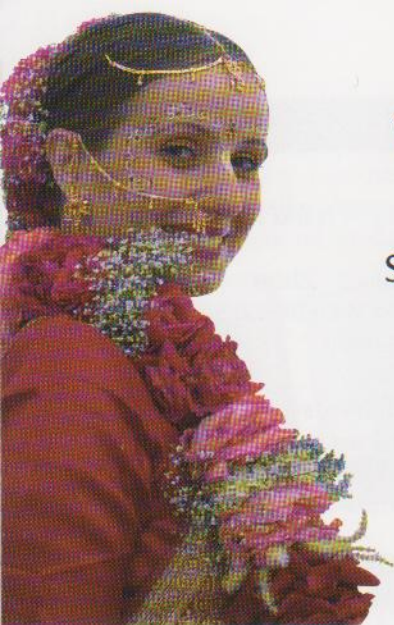
Dayápara dása
Divya-kišorí déví dásí
bh. Petr Vácha
Kirtiçandra dása – fotografie
Níla Mádhava dása
Madhura deví dásí – recept
Překlady:
Amartya-nádi dása (Rámájana)
Oldřich Janota (Nektar ŠP, Střípky)
Ondřej Hládek (26 vlastností)
Hare Křšna deví dásí

EDITACE:

Dayápara dása
Divya-kišorí déví dásí

Duchovní jména

Členové Mezinárodní společnosti pro vědomí Křišny dostávají jména Pána Křišny nebo Jeho oddaných ve spojení se slovem dása (ženy dásí), což znamená „služebník“. Například jméno Křišna dása znamená „služebník Křišny“.

Viváha jagja

Svatba a manželství jako oběť Křišnovi

Křišna ve své Bhagavad-gítě Ardžunovi vysvětluje, jak dosáhnout spokojenosti a úspěchu i dokonce v tak komplikované záležitosti jako je manželství.

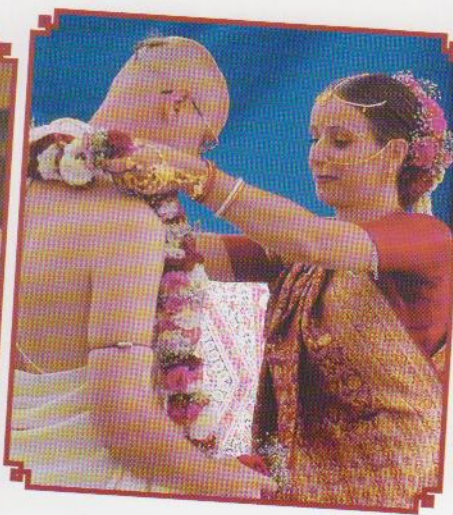
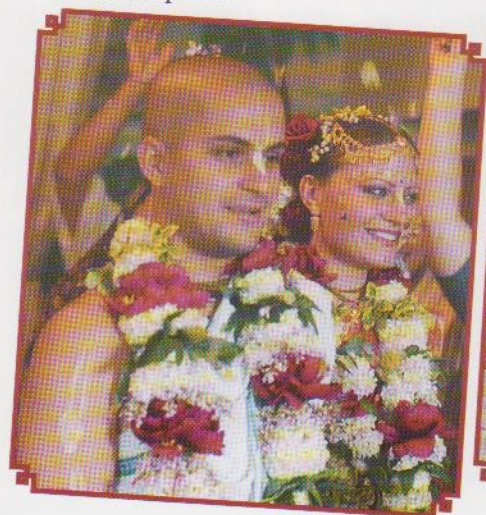
*yat karosi yad asnasi
yaj juhosi dadasi yat
yat tapasyasi kaunteya
tat kurusva mad-arpanam*

Zamilovaný pár je plný nadějí na šťastnou a radostnou budoucnost. Vize spokojené domácnosti, poslušných a dobře vychovaných dětí a lásky na celý život je podpořena euforií z alkoholového opojení. Svatebčané blahopřejí k úspěšnému životu ve šťastném láskyplném vztahu, ale kdesi uvnitř svého srdce, svého svědomí si nejsou zcela jisti, jak to všechno dopadne. Statistika „úspěšnosti“ soudobého „moderního“ manželství a morální výchovy dětí není nic, čím by se mohla dnešní společnost pyšnit. Sociologové a experti ve společenských vědách si mnou brady a nechápavě hledí na rozvoj „moderní pokročilé“ společnosti.

Védská kultura a písma přistupují k manželství způsobem zcela odlišným od moderního pojetí. Zakládají manželství na duchovních principech, morálních hodnotách, a tím zaručují těm, kteří přijmou jejich vedení, úspěch.

„Ať činíš cokoli, ať pojídáš cokoli, ať obětuješ nebo daruješ cokoli a ať provádíš jakákoliv pokání, ó synu Kuntí, vždy to čin jako oběť Mně.“

Viváha-jagja neboli manželství je podle Křišny jedna z obětí nebo také očistný proces, který bychom měli vykonávat v duchu oddanosti, tolerance a nečekávat osobní prospěch.

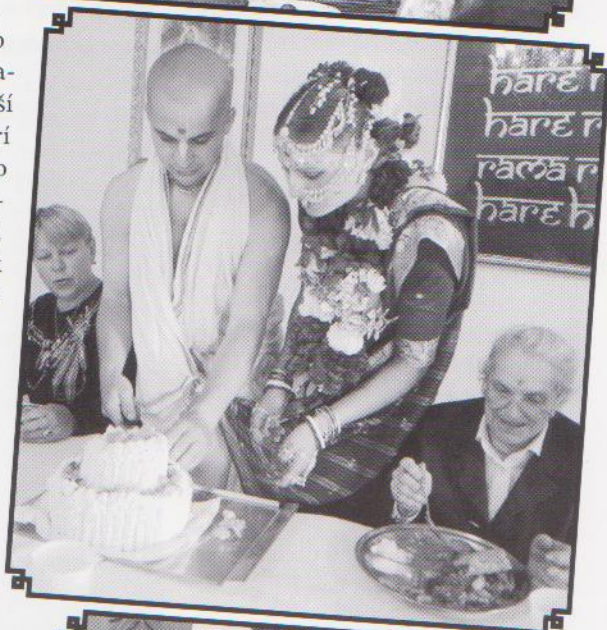
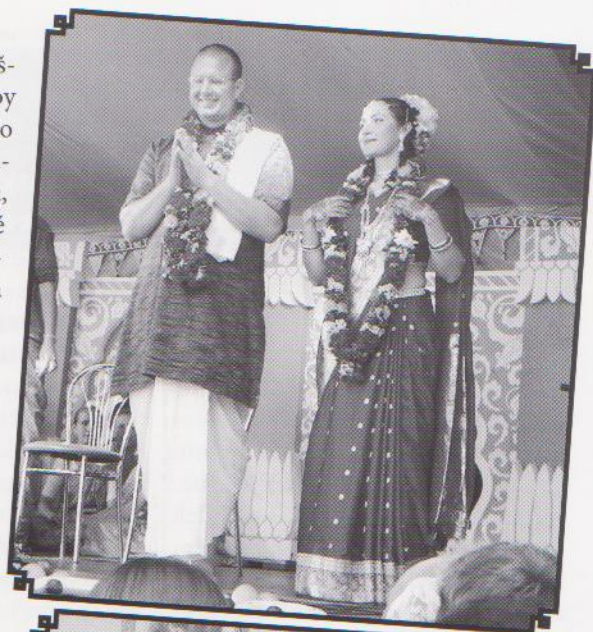
Měli bychom konat tuto oběť pro uspokojení Křišny, který je také znám jako Jagiěšvara neboli příjemce všech obětí. Pouze takové konání může přinést příznivý výsledek.

Svatba a manželství se týkají našeho hmotného těla. Duše, skutečná osoba uvnitř tohoto těla nemá nic společného s hmotnými tělesnými vztahy. Tyto hmotné tělesné vztahy však nejsou neskutečné, protože mají svůj původ v duchovním světě v dokonalé podobě určené ke službě Křišnovi v některém z mnoha láskyplných vztahů. V duchovním světě existují vztahy mezi manžely, mezi rodiči a dětmi, mezi příbuznými, ale všechny tyto vztahy umocňují a podporují Křišnovu blaženost, který tuto blaženost zpětně umožní svému oddanému. Tento láskyplný vztah se nazývá bhakti.

Povaha hmotně podmíněné duše je sobecky uspokojovat své smysly, mysl a intelekt a ve spojení s další hmotně podmíněnou duší toužící sobecky uspokojovat své tělo vzniká konflikt uspokojení individuálních zájmů. Ať už v rámci rodiny, komunity nebo národů.

Z toho důvodu Křišna radí Ardžunovi, aby vše co vykonává, na co myslí a veškeré své jednání obětoval Jemu, tzn. aby podřídil své jednání Křišnovým zájmům. To je skutečná realizace faktu, že nejsme toto tělo, ale duše, věčná nedílná součást Křišny. To však neznamená, že podřízením našeho jednání Křišnovým zájmům ztratíme svou individuální schopnost rozhodování. Naopak, sjednocením našeho rozhodování s radami a pokyny Nejvyšší Osobnosti Božství Šrí Křišny, přivedeme tuto individuální schopnost k dokonalosti. Ta pak přinese tolik žádanou harmonii ve společnosti.

Níla Mádhava dása

(Viváha- manželství, jagja- oběť)

Nektar Šríly Prabhupády

Anekdoty ze života A.Č. Bhaktivédanty Svámího Prabhupády,
zakladatele-áčáryi Mezinárodní společnosti pro vědomí Krišny

Jeho lhostejnost a odpoutanost

Prabhupáda nebyl nikdy lhostejný vůči žádným věcem, které byly spojeny s hnutím pro vědomí Krišny. Pokud někdy neodpověděl na některou otázku svých žáků, učinil tak s vážností, aby nás poučil svoji nevšímavostí.

Byl lhostejný vůči vlastnímu zdraví. Ve své touze šířit vědomí Krišny neodpočíval tak, jak by měl zapotřebí. Stále cestoval, protože nedokázal být lhostejný k padlým duším a ke svým žákům. Svým kázáním a cestováním po celém světě vytvořil hnutí pro vědomí Krišny, a postavil se do jeho středu jako ten, kdo nese největší zodpovědnost. Nedokázal být lhostejný. Říkal, že když se člověk řízne do prstu, trpí celé tělo. Když v Argentině vláda zavřela ISKCON, psal Prabhupáda ve svých Bhaktivédantových výkladech o tom, jak trpí obavami podobně jako kdysi Vasudéva: „Vasudéva věděl, že jeho synu Krišnovi nemůže nikdo ublížit, přesto ale prožíval extatickou náladu úzkostlivé ochrany.“

Prabhupáda byl nevšímavý vůči urážkám, které noviny zveřejňovaly o hnutí pro vědomí Krišny, protože viděl i jejich kladnou stránku — skutečnost, že noviny otiskují Krišnovu jméno. Staral se o spoustu věcí, ale v Krišnově zastoupení zůstával vůči řadě věcí lhostejný. Přestože přicházelo mnoho peněz, Prabhupáda se nikdy nezajímal o to, aby si nějaké nechal pro sebe. Prohlásil, že jeho autorské honoráře za sepsání tolika knih činí dvě čapátí (indické placky) denně. Byl lhostejný vůči luxusním sídlům, jako byla zakoupená Fisherova vila v Detroitu. Nezajímal ho žádné knihy napsané o něm samém. Chtěl, aby byl oslavován Krišna. Nestál nijak zvlášť o setkání s vlivnými

hlavami států. Na otázku: „Proč se nesnažíte setkat s prezidentem Nixonem a říci tyto věci přímo jemu?“, Prabhupáda odpověděl: „K čemu by to bylo dobré?“ Byl připraven na setkání s papežem, ale když to jejich časový program neumožnil, dál už o to neusiloval. Věděl, že pózování pro fotografie s hlavou nějakého státu mnoho neznamená.

Zcela lhostejný byl Šríla Prabhupáda vůči ženským půvabům. Pohlížel na svoje žáčky jako na své dcery a vnučky a respektoval službu, kterou mu prokazovaly.

Vnímal je jako duše, ale nesetkával se s nimi tak často jako se svými mužskými žáky. Nepožíval žádné potěšení z pouhé přítomnosti žen a pohledu na ně.

Byl lhostejný vůči pozváním na prohlídku měst, která navštěvoval. Nezajímaly ho návštěvy atraktivních nebo turistických míst, nákupních center a nikdy nenavštěvoval kina nebo sportovní podniky. Měl rád hezké parky, kde se mohl ráno procházet, a měl rád velké městské haly, pokud tam byli posluchači, kteří měli zájem o vědomí Krišny. Zajímaly ho budovy, které by bylo možné zakoupit jako chrámy. Přestože navštívil proslavená turistická města jako New York, Londýn a Paříž, nezajímaly ho návštěvy knihoven, paláců, muzeí a přírodních památek, jako jsou jeskyně nebo vodopády, mořská pobřeží nebo horské oblasti. Nebyly pro něho nijak přitažlivé. Dával přednost prosté místnosti s nízkým stolem, kde mohl mluvit s návštěvníky, být mezi oddanými a sloužit rozvoji vědomí Krišny. Pokud ho služba zavedla do situací spojených s bohatstvím nebo zábavou, lhostejně tyto situace přijímal, přestože byly v protikladu k jeho způsobu života.

Zvláště v prvních letech svého pobytu v Americe byl Prabhupáda lhostejný vůči skutečnosti, že jeho hostitelé v Pensylvánii jedí maso, stejně jako vůči přestěhování se do pekla materiálního světa zvaného Bowery. Byl lhostejný vůči faktu, že jeho první žáci předtím, než se stali oddanými, vedli nevázaný život. Přijímal a toleroval tyto situace, a byl odpoutaný i od touhy žít ve zcela duchovním prostředí nějakého posvátného místa. Byl lhostejný vůči tomu, zda je místo posvátné nebo neposvátné, pokud tam mohl kázat.

Stravoval se prostě a nezajímaly ho kuchařské speciality, které mohli nabídnout Italové, Francouzi nebo Američané. Ani v indické kuchyni, které dával přednost, ho nezajímaly žádné lahůdky, ale stačila mu prostá rýže, dál, čapátí a sabdží.

Nezajímalo ho oblečení a nenosil žádné zářivé šály nebo pestrobarevné čadary nebo zvláštní boty, kabáty či klobouky. Uchovával si své prosté oblečení sanjásího. Měl rád pestrobarevné šaty pro Božstva a rád vydával peníze na stavbu nových nádherných

budov a na nové způsoby šíření vědomí Krišny, jako byly například diorámy. Oceňoval také kvalitu v tištění knih a barevných reprodukcí. V těchto věcech, i v jejich světské podobě, byl Šríla Prabhupáda znalcem kvality, a požadoval na oddaných, aby usilovali na trhu o nejlepší kvalitu a cenu — o nejlepší výrobky, které by bylo možné použít ve službě Krišnovi.

Oblíbené citace z písem

Šríla Prabhupáda často vyprávěl příběhy ze starých indických sbírek, jako je Hitopadéša, a znal nazpaměť mnoho šlók od Čánakji Pandita. V následujících pasážích najdete výběr z příkladů, které Prabhupáda nejčastěji citoval z těchto textů.

*visvaso naiva kartavyah
strisu raja-kulesu ca*

Nikdy nedůvěřuj ženě nebo politikovi.

*matrvat para-daresu
para-dravyesu lostravat
atmavat sarva-bhutesu
yah pasyati sa panditah*

Vzdělaný člověk je ten, který pohlíží na cizí majetek stejně jako na odpadky na ulici, jedná s ostatními tak, jak by chtěl, aby oni jednali s ním, a na každou ženu kromě své manželky pohlíží jako na svoji matku.

*rna-seso 'gni-sesas ca
vyadhi-sesas tathaiva ca
punas ca vardhate yasmat
tasmac chesam ca karayet*

Požár, dluhy a nemoc je nutné řešit okamžitě.

Smysly jsou jako jedovatí hadi. Vzdělaný muž by proto neměl nikdy sedávat sám s žádnou ženou, ani svojí sestrou nebo matkou.

*rna-karta pita satrur
mata ca vyabharini
bharya rupavati satruh
putrah satrur apanditah*

Člověk může mít ve vlastním domě tyto nepřátele: syna, který je hloupý, služebníka, který odmlouvá, ženu, která je příliš krásná, nebo ženu hašteřivou. Pokud má někdo ve svém domě takové nepřátele, měl by domov opustit a přijmout stav odříkání.

arny akhyavat

Šťastný je ten muž, který nemá dluhy a který nemusí opustit domov. (Šríla Prabhupáda často používal tento citát ke kritice současné společnosti, která nutí pracující, aby za práci jezdili někam daleko. Bohatství prostého vesničana spočívá v tom, že svoji práci provozuje doma, s malým pozemkem, krávou, nebo provozováním nějakého drobného řemesla.)

*lalayet panca-varsani
dasa-varsani tadayet
prapte tu sodase varse
putram mitravad acaret*

Svého syna do pěti let hýčkej a pak dalších deset roků používej hůl. Avšak až syn dosáhne šestnácti let, jednej s ním jako s přítelem.

*varam eko guni putro
na ca murkha-satair api
ekas candras tamo hanti
na ca tara-ganair api*

Jediný syn obdařený dobrými vlastnostmi je mnohem lepší než sto synů, kteří tyto vlastnosti postrádají - protože měsíc, i když je jen jeden, rozptyluje tmou, zatímco hvězdy, i když je jich mnoho, to nedokáží.

*adau-mata guroh patni
brahmani raja-patnik
dhenur dhatri tatha prthvi
saptaita matarah smrtah*

Člověk má těchto sedm matek: jeho vlastní matka, učitelova žena, bráhmánova žena, králova žena, kráva, kojná a půda.

Z knihy Prabhupáda Nectar
od Satsvarúpy dāse Goswámího,
vydané v nakladatelství GN Press 1996

Vědomí Krišny je obnoveno nasloucháním

Krišnův dvůr

*anye tv evam ajanantah
srutvanyebhya upasate
te pi catitaranty eva
mrtyum sruti-parayanah*

Bg. 13.26

Další sice nejsou obeznámeni s duchovním poznáním, ale začínají uctívat Pána, Nejvyšší osobu, když o Ném slyšeli od druhých. Díky svému sklonu naslouchat autoritám i oni překonávají cestu zrození a smrti.

VÝZNAM: Tento verš se zvláště hodí pro moderní společnost, neboť v ní prakticky neexistuje duchovní vzdělání. Někteří lidé možná vypadají jako ateisté, agnostici nebo filozofové, ale ve skutečnosti všem chybí filozofické poznání. Je-li obyčejný člověk dobrou duší, má příležitost k pokroku nasloucháním. Proces naslouchání je velice důležitý. Pán Čaitanja, který kázal o vědomí Krišny v současném světě, na něj kladl velký důraz, neboť pouhým nasloucháním z autoritativních zdrojů může každý obyčejný člověk dosahovat pokroku – zvláště, jak uváděl Pán Čaitanja, když poslouchá transcendentální vibraci *Haré Krišna Haré Krišna Krišna Krišna Haré Haré / Haré Ráma Haré Ráma Ráma Ráma Haré Haré*. Proto je řečeno, že všichni lidé by měli využít příležitosti, kterou skýtá naslouchání realizovaným duším, a postupně tak být schopni všemu porozumět. Potom nepochybně začnou uctívat nejvyššího Pána. Pán Čaitanja řekl, že v tomto věku člověk nemusí měnit své postavení, ale musí se zřici snahy poznat Absolutní Pravdu spekulativním uvažováním. Má se učit být služebníkem těch, kteří znají Nejvyššího Pána. Pokud někdo má to štěstí, že

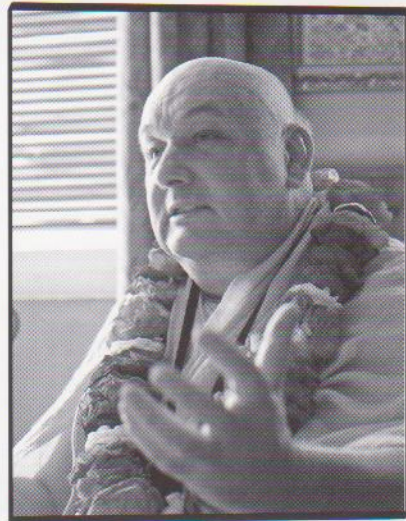
přijme útočiště u čistého oddaného, naslouchá jeho kázání o seberealizaci a kráčí v jeho stopách, postupně se i z něho stane čistý oddaný. V tomto verši se zvláště doporučuje proces naslouchání, což je zcela namístě. Obyčejný člověk často nemá schopnosti takzvaných filozofů, ale když s vírou naslouchá povolané osobě, pomůže mu to překonat hmotnou existenci a vrátit se k Bohu, zpátky domů.

Čaitanja Maháprabhu říkal, že všechny duše jsou původně věčné a milující. Dále řekl, že už nemusíme nic přidávat, abychom dospěli k této duchovní povaze. Proces gjána-jógy a mystické jógy se však snaží k tomu procesu něco přidat. Gjána-jogíni se snaží přidat duchovní poznání a mystičtí jogíni zase mystické síly. Ve skutečnosti ale, ať s poznáním či bez poznání, s mystickou silou či bez ní, jsme vždy služebníci.

Bráhmána nebo král – všichni jsou služebníci

Existuje jeden indický příběh o bráhmanovi a králi. Bráhmána je znám jako muž poznání a král jako muž moci. Společnost je velice oceňovala a sloužili jim stovky a tisíce lidí. Bráhmána také sloužil králi jako poradce.

Jednou večer se král vrátil domů ze sněmovny, šel za svou manželkou – královnou a zjistil, že se zamkla v místnosti hněvu. Ve védských dobách v palácích existovalo mnoho místností a každá měla určitou náladu. Král se tak mohl dozvědět, v jaké náladě právě královna byla podle toho, kam se zamkla. Nyní byla rozhněvaná na svého manžela. Král klepal na dveře: „Prosím pojd' ven, jakou chybu jsem udělal? Promluvme si.“ Žena se dlouho neozývala, a to

ho velice mrzelo. Nakonec přišla ke dveřím, neotevřela je sice, ale mluvila skrze ně: „Jsem na tebe rozzlobená, protože jsi byl v minulých dnech tak zaneprázdněný, že jsi mne úplně ignoroval.“ Na to král odpověděl: „Teď jsem tady a velice mě mrzí, jak se cítíš. Nyní s tebou mohu hovořit.“ Královna odvětila:

„To mě ale vůbec neuspokojuje. Jsi tak velký člověk, myslíš si, že záležitosti státu jsou důležité, a že já důležitá nejsem.“ Král: „Jak ti mohu dokázat, že jsi v mém životě velmi důležitá?“ Poté řekla: „Když mi dovolíš, abych na tobě jezdila jako na koni po celém paláci, pak budu ochotna uvěřit, že mě bereš vážně.“ Král byl poután ke své ženě a tak souhlasil.

Královna vyšla ven, poručila svému sluhovi, aby přinesl sedlo a uzdu, nechala si sehnat bičik a proháněla svého manžela po celém paláci. Služebnictvo nevědělo, co si o tom má myslet a skrývalo svůj smích. Potom přirozeně vznikly fámy, které se šířily po celém království. Král se cítil velice zahanben a přemýšlel: „Jak budu zítra schopen jít do sněmovny a usednout na trůn?“ Byla to však jeho povinnost, a proto se rozhodl, že si promluví s bráhmanou, ten mu bude jistě schopen poradit. Zoufal si: „Co si teď budou o mě lidé mys-

let, určitě to, že jsem pod pantoflem. Takový člověk přece nemůže řídit království.“

Přišel do soudní haly a hledal přítele bráhmamu. Spatřil ho a všiml si, že má oholenou hlavou. V těch dobách mohli bráhmaňové nosit dlouhé vlasy. Možná jste viděli, jak je mají svázané do drdolu, je to takový účes. Nicméně nyní byl bráhmama oholený. To znamená, že se stal něčím žákem. Král si pomyslel: „To nevádí, musím mu vyjevit své srdce.“ V soukromí mu vše vypověděl: „Minulý večer se na mě žena projížděla jako na koni, viděli to služebníci a bylo kolem toho velké vzrušení. Stydím se za to. Prosím, dej mi nějaké rady, jak mám vykonávat své povinnosti bez ohledu na takovou ostudu.“ Bráhmama řekl: „Já se také stydím.“ „Ty, proč?“ „Minulou noc mi žena řekla, že dokud si neoholím hlavu a nestanu se jejím žákem, nebude se mnou mluvit.“

Tento příběh ukazuje, jak jsou dokonce i tito mocní muži království rovněž služebníky. Když se podíváme na naše postavení, ať už je jakékoliv, musíme jednoduše přiznat, že jsme služebníky. Ostatní nám sice mohou sloužit, ale to neznamená, že jsme páni, neboť vždy sloužíme vyšším autoritám. Ve skutečnosti sloužíme vlastním smyslům, naší myslí. V konečném slova smyslu - veškeré služby, které provádíme v hmotném světě, jsou odměněny čtyřmi druhy utrpení - zrozením, stářím, nemocí a smrtí. Zeptám se. Je tady někdo, kdo hledá práci, kdo listuje inzeráty s nabídkami zaměstnání? Nikdo, nevádí. Kdyby jste hledali v inzerátech a našli firmu, která nabízí práci a za odměnu dává zrození, nemoc, stáří a smrt, zavolali byste tam? Myslím, že ne. Pravdou je, že právě takové je naše postavení v hmotném světě. Pracujeme velmi tvrdě pro udržení tohoto těla, abychom mohli sloužit ostatním. Nakonec dostaneme výplatu, kde je napsáno - zrození, nemoc, stáří a smrt.

Závěr všech védských písem je, že služba, kterou zde vykonáváme, je iluzorní. Není skutečná. Ačkoliv ji vykonáváme, neznamená to, že jsme

špatnými služebníky, ale že sloužíme špatné věci - máje. Šrí Čaitanja Maháprabhu řekl: „Jsme věční služebníci Krišny v jakémkoliv zrození, postavení a za jakýchkoliv okolností.“ Jak jsme slyšeli ve výkladu Šríly Prabhupády, toto původní vědomí se může obnovit nasloucháním. Zde Krišna říká, že existují ti, kteří nemají duchovní poznání, nejsou gjánajogíní a nemají ani mystické síly, ale nemusí kvůli tomu, aby existovali, přidávat poznání ani tyto mystické síly. Jediné, co musí udělat, je naslouchat o Krišnovi. Na základě tohoto naslouchání budou Krišnu uctívat; jinými slovy Mu budou sloužit. Tak překonají zrození a smrt. Dosáhnou svého věčného postavení v duchovním světě. Vědomí Krišny je obnoveno nasloucháním. Žádná jiná vlastnost není zapotřebí.

Příběh prince Dandopanty

Asi před 800 lety žil v Indii princ jménem Dandopant. Když mu bylo šestnáct let, oženil se s dívkou z jiné královské rodiny. V den svatby se po obřadech vydal se skupinou vojáků na vyjíždku na koních. Měl na sobě válečnou výzbroj a helmici. Vojáci byli také vyzbrojeni a měli s sebou vlajky. V ten den bylo horko. Když uprostřed dne dojeli k řece, sesedli, aby se napili. Princ pil vodu poněkud jiným způsobem než ostatní. Jelikož byl dostatečně starý na to, aby mohl jezdit na koni, místo aby sesedl a nabral vodu do dlaní, vjel do řeky, naklonil se z koně nad hladinu a takto pil. Byl to jeho zvyk. Nikdo nechápal, proč to dělá a vzhledem k tomu, že byl princ, nikdo se ho ani neptal.

Na druhé straně řeky seděl jeden slavný sanjásí jménem Akšóbjakírty, který je žákem Madhváčárji. Tento sanjásí uviděl prince, jak pije a zavolal na něho: „Drahý princí, ty piješ vodu jako buvol.“ Když to Dandopant uslyšel, zkameněl. Neohromilo ho však to, že někdo poukázal na jeho směšný styl pití vody, ale šokovalo ho, jak díky pár slovům sanjásína přišel k čistému vědomí Krišny. Proč se tak stalo, je velmi zajímavé, protože žijete zde na farmě a pracu-

jete se zemědělskými zvířaty. Princ Dandopant tím totiž zrealizoval, že byl v minulém životě buvol.

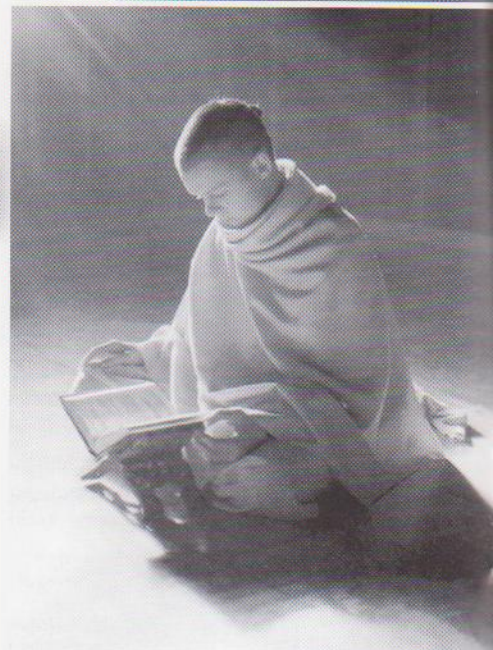
Byl volem, který sloužil Madhváčárjovi. Ten měl velkou sbírku knih, s nimiž cestoval. S pomocí těchto knih porážel Šankaráčárjovi stoupence. Cestoval vozem, který táhl vůl. Když dával přednášky, spolu s žáky je poslouchal také tento vůl. Bylo pozoruhodné, že jakmile začal s přednáškou, vůl přestal žrát, připojil se ke skupině a nastražil uši. Jednou se Madhváčárja trochu rozzlobil na své žáky, když si všiml jejich snížené pozornosti.

V ISKCONu někdy můžeme také vidět, jak oddaní během přednášky dohánějí to, co promeškali minulou noc. Řekl tedy svým žákům: „Tamten vůl poslouchá mou lekci lépe než vy.“ Někteří z žáků byli pyšní bráhmaňové, tak to považovali za přestupek vůči sobě, a prokleli proto vola, že zemře a narodí se jako kobra. Protože vůl dostal požehnání od Madhváčárji, když ho kobra uštkla, zahynula sama. Později vůl zemřel stářím. Nebyl obyčejný, neboť naslouchal od čistého oddaného. Ve svém dalším životě se zrodil jako princ Dandopant a pouhým zaslechnutím sanjásínových slov - proč piješ jako vůl - se mu vyjevilo veškeré učení Madhváčárji. V jednom okamžiku pochopil, co je smyslem života. Přesl na druhou stranu řeky, padl u nohou Akšóbjakírtyho a řekl: „Nyní tě musím přijmout ze svého duchovního učitele, nic jiného pro mě neexistuje, než to, abych se stal vědomým si Krišny v tomto životě.“ Později princ přijal sanjás od Akšóbjakírtyho a stal se jedním z velkých áčarjů v naší linii.

Z tohoto příběhu můžeme pochopit, jak mocný je proces naslouchání a jak zvláštní jsou zvířata, která žijí zde na farmě. Kdo ví, čím se mohou stát v příštím životě, třeba velkými oddanými. Také se můžeme poučit, že v této lidské podobě bychom neměli být při naslouchání nepozorní. Je to ve skutečnosti promarnění příležitosti, kterou nám Krišna dává v této podobě. Haré Krišna

26 vlastností oddaného

Oddaný jí jen tolik,
kolik potřebuje
— mita bhuk

Kdyby oddaný rozvíjel ze všech šestadvaceti vlastností pouze tuto vlastnost, nestal by se vaišnavou. Mita bhuk tedy můžeme považovat za vedlejší. Pokud však oddaný tuto vlastnost opomine, může si způsobit vážnou újmu. Není tedy bezvýznamná a Pán Čaitanja ji také uvádí ve svém výčtu.

Bhagavad-gíta (6.16) udává standard jezení bhakti-jogína: „Nemá jíst ani moc, ani málo,“ což znamená jíst dostatečně, ne však příliš. Záleží na velikosti těla. Každý může upřímně říci, kdy se najedl dosyta a do libosti. Jednou jsem se zeptal Šríly Prabhupády, jak poznat, kolik mám jíst a on odpověděl: „Jez tolik, kolik můžeš snadno strávit.“ Citoval také obecně známé rčení: „Při jídle můžeš udělat dvě chyby. První je přejíst se a druhá je jíst málo.“ Další výrok Šríly Prabhupády: „Dítě nemůže jíst příliš, starý člověk příliš málo.“

Podle jógového systému ovládnání smyslů leží jazyk, žaludek a genitálie v jedné ose a všechny mohou být ovládnuty, je-li ovládnut jazyk. Není-li kontrolován, člověk má tendenci přejídat se. Žaludek pak bude přetížen a působit tlak na genitálie. Výsledkem bude velká touha po sexu.

Oddaný jí vždy křišna-prasádam, zbytky jídla nabídnutého Křišno-

vi. Jak Šríla Prabhupáda vysvětluje v Nektaru pokynů, pravidlo mita bhuk platí stále: „Jí-li však někdo prasádam pouze pro jeho lahodnou chuť a přejídá se, také se stává obětí touhy uspokojit žádosti jazyka. Šrí Čaitanja nás proto učil, abychom se vyhýbali příliš lahodným pokrmům, i když je to prasádam. Obětujeme-li chutné jídlo Božstvu s úmyslem, že ho budeme jíst, jsme zapleteni do pokusů uspokojit žádosti jazyka.“

Jedním z účelů studia vlastností oddaného je poskytnout vedení v oddané službě. Varování před přejídáním se je tedy důležité a mělo by se aplikovat. Pokud přejídání způsobí špatné trávení, přílišný spánek či sexuální vzrušení, zjevným řešením bude příjem snížit. Je to jen praktické použití inteligence. Oddaný má inteligenci používat k překonávání náporu smyslů a mysli. Pokud vím, že mě mysl láká vykonat něco nekalého, měl bych to s pomocí inteligence zastavit. Skutečná inteligence nás povede tehdy, přijmeme-li vedení Nadduše a duchovního mistra. Přejídání se můžeme vyhnout pomocí odříkání a v konečném smyslu extatickou absorbcí ve vědomí Křišny.

Zdánlivě protikladný popis jezení vaišnavů najdeme v Čaitanja-čaritamritě. Křišnadás Kavirádz opakova-

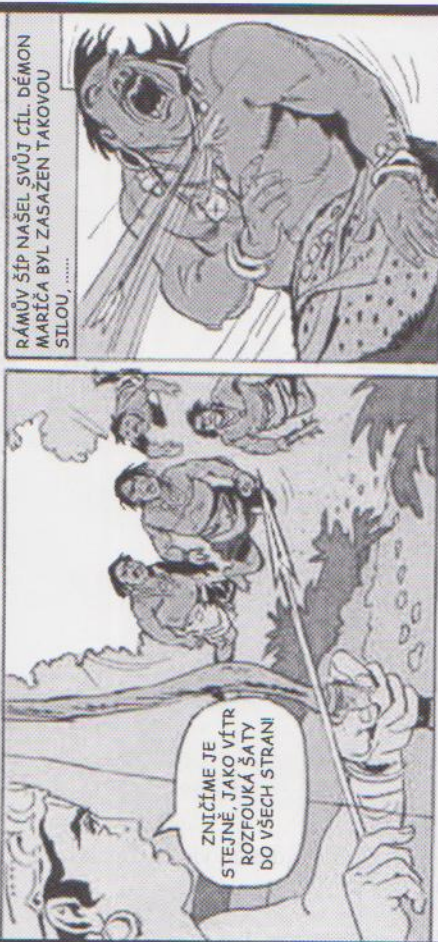
ně popisuje, jak Pán Čaitanja nařídil, aby se oddaní najedli až po krk. Někdy je krmil vlastní rukou velkým množstvím prasádam. Popisovaná výměna nabízení a přijímání prasádam je jistě důležitou láskyplnou zábavou mezi Pánem a Jeho oddanými. Někdy oddaní Pána přinutili, aby jedl velká kvanta prasádam.

K pochopení tohoto jevu je nápomocný tento výrok Šríly Prabhupády: „Ve vědomí Křišny hodování znamená postění se a naopak.“ Jinými slovy, když oddaný jí nebo se postí, jeho cíl je stejný – sloužit Křišnovi. Pokud Pán Čaitanja nebo duchovní mistr osobně slouží prasádam, oddaný se nemůže držet předpisů a pravidel a odmítat jíst. Při příležitosti vaišnavského svátku může Křišna chtít, aby oddaní jedli „až po krk“, a tak uspokojili přání vaišnavů a duchovního mistra. Takové přijímání se často přemění v radostnou a veselou výměnu, mimo jakákoliv pravidla a usměrnění. Během každodenního života by však oddaný neměl jíst příliš. Raghunáth dás Goswámí je známý tím, že pořádal velké hostiny pro Pána Nityánandu a vaišnavy v bengálském Panihatí, ale je také znám svým omezováním přijímání prasádam na minimum. „Jez dostatečně,“ říkal Šríla Prabhupáda, „ne však příliš.“

RÁMA A LAKŠMAN DRŽELI HLÍDKU JAKO STRÁŽCI OBĚTI.
ŠESTÉHO DNE...

PODÍVEJ, LAKŠMANE!
DÉMONI!

ZNIČÍME JE
STEJNĚ, JAKO VÍTR
ROZFOUKÁ ŠATY
DO VŠECH STRAN!

RÁMŮV ŠÍP NAŠEL SVŮJ CÍL. DÉMON
MARIČA BYL ZASAŽEN TAKOVOU
STILOU,

..... ŽE BYL ODHOZEN DO OCEÁNU TISÍC MÍL DALEKO.

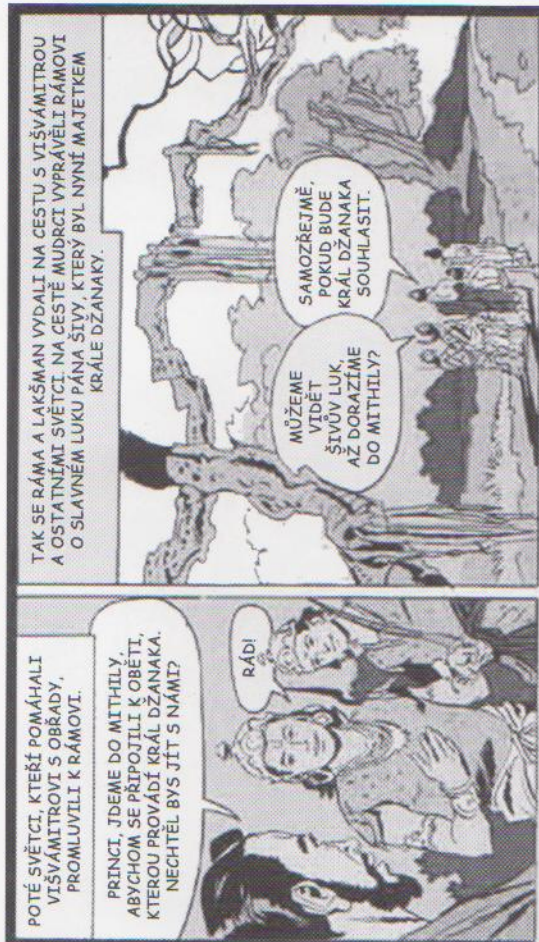

RÁMA A LAKŠMAN POTRESTALI TAKÉ SUBAHU A
DALŠÍ DÉMONY. MEZITÍM BYLY OHNĚ OBĚTI
ÚSPĚŠNĚ DOKONČENY.

MÁ MISE JE DOKONÁNA,
NEBOŽ JSTE SPLNILI MÁ PŘÁNÍ
Ó RÁMO, SIDDHA-ÁŠRAM*
JE OPĚT HODEN SVEHO
JMENA.

KONAL JSEM POUZE
SVOU POVINNOST,
PANE.

* SIDDHA-ÁŠRAM - POUŠTEVNÝ, KDE SE ÚSPĚŠNĚ PROVÁDĚJÍ OBĚTI.

POTÉ SVĚTICI, KTEŘÍ POMÁHALI
VIŠVÁMITROVI S OBRÁDÝ,
PROMLUVILI K RÁMOVI.

PRINCI, IDEME DO MITHILY.
ABYCHOM SE PŘIPOJILI K OBĚTI,
KTEROU PROVÁDÍ KRÁL DŽANAKA.
NECHTĚL BYS JÍT S NÁMI?

RÁDI

MŮŽEME
VIDĚT
ŠIVŮV LUK,
AZ DORAZÍME
DO MITHILY?

SAMOZŘEJMĚ,
POKUD BUDE
KRÁL DŽANAKA
SOUHLASIT.

V MITHILE KRÁL DŽANAKA VYJADŘOVAL SVOU ÚCTU
VIŠVÁMITROVI A OSTATNÍM SVĚTÍCŮM. BĚHEM
TOHO, CO JE VÍTAL NA OBĚTI, SI VŠÍML RÁMY A
JEHO BRATRA.

SVĚTČE, KDO JSOU TI
DVA PRINCŮVÉ, KTERÍ SVÍTÍ
JAKO SLUNCE A MĚSÍC?

JSOU TO
SYNOVĚ
DAŠARATHY.

V DALŠÍ DEN OBĚTI
VYZVALI VIŠVÁMITRA
A PRINCŮVÉ KRÁLE
DŽANAKU.

Ó KRÁLI,
PRINCŮVÉ JSOU
DYCHTIVÍ VIDĚT
ŠIVŮV LUK.

Ó SVĚTČE, MNOHO KRÁLŮ SE
JIŽ SNAŽILO NAPNOUT TENTO
OBROVSKÝ LUK, POKUD SE TO
RÁMOVI PODÁŘÍ, DOSTANE
MOJI DČERU SÍTU
ZA MANŽELKU.

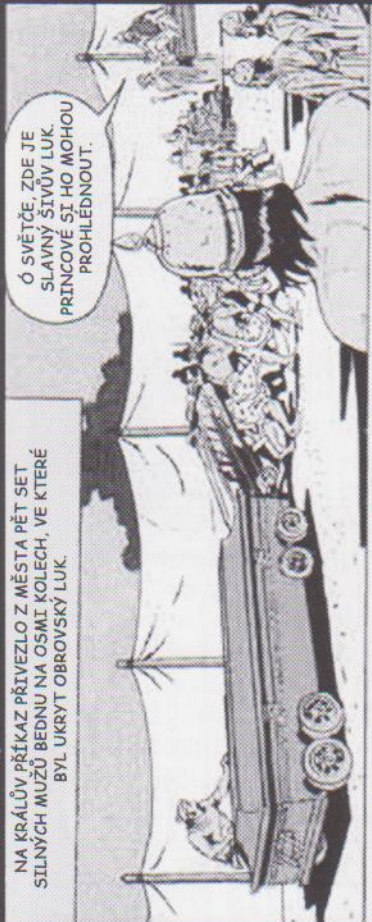
SÍTA BYLA DŽANAKOVA ADOPTOVA-
NÁ DČERA. KDYŽ UPRAVOVAL PŮDU
PRO OBĚTIŠTĚ, NAŠEL JI V JEDNE
Z MNOHA BRÁZD.

NA KRÁLŮV PŘÍKAZ PŘÍVEZLO Z MĚSTA PĚT SET
SLIČNÝCH MUŽŮ BEDNU NA OSMI KOLECH, VE KTERÉ
BYL UKRYT OBROVSKÝ LUK.

Ó SVĚTČE, ZDE JE
SLAVNÝ ŠTŮV LUK.
PRINCŮVÉ SI HO MOHOU
PROHLÉDNOUT.

RÁMA OTEVŘEL BEDNU A BEZ NÁMAHY
LUK POZVEDNUL.

JAKMILE HO NAPNUL...

... LUK PRASKL A OZVAL SE HROMOVÝ ZVUK, KTERÝ ROZECHVĚL ZEMI.

KDYŽ SE DŽANAKA VZPAMATOVAL,
OBRÁTIL SE NA VIŠVAMITRU.

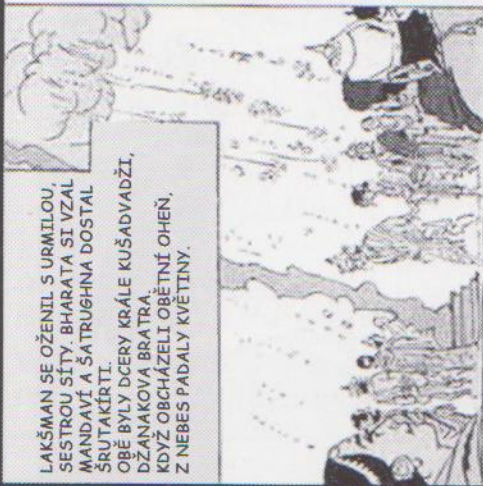
MÁM OPRÁVDU ŠTĚSTÍ, ŽE JSEM
MOHL BYT SVĚDKEM TAKOVÉHO
HRDINSKÉHO ČINU. RÁMA SE MŮŽE
STÁT PÁNEM NĚ DCERY A ZVĚŠTIT
TAK SLÁVU NAŠÍ DYNASTIE. S TVÝM
SVOLENÍM POSLU TYTO RADOSTNÉ
ZPRÁVY KRÁLI DAŠARATHOVI.

VE SPRÁVNÝ ČAS DORAZIL DAŠARATHA DO MITHILY,
ABY SE PŘIPOJIL KE SVA TEBNÍMU OBRÁDU.

Ó RÁMO, OD TĚTO CHVÍLE JE
MÁ DCERA, ČTNOSTNÁ SÍTA,
TVOU MANŽELKOU. BUDE TĚ
NÁSLEDOVAT STEJNĚ JAKO
STÍN. AŽ JSTE OBA ŠTĚSTNÍ!

LAKŠMAN SE OŽENIL S URMILOU, SESTROU ŠEŤY. BHARATA SI VZAL MANDAVÍ A ŠATRUGHNA DOSTAL ŠRUTAKERTI. OBĚ BYLY DCERY KRÁLE KUŠADVADŽI, DŽANAKOVA BRATRA. KDYŽ OBCHÁZELI OBĚTNÍ OHEŇ, Z NEBES PADALY KVĚTINY.

PO OBŘADU VÍŠVÁMITRA POŽEHNAL PRINCŮM I JEJICH NEVESTÁM...

...A POTÉ ODEŠEL MEDITOVAT DO HIMALÁJÍ

DAŠARATHA VYRAZIL Z MĚSTA SE SVÝMI SYNY A JEJICH MANŽELKAMI. NA CESTĚ JE VŠAK NÁSILNĚ ZASTAVIL SVĚTEČ PARAŠURÁMA, ZAPRÍSAHLÝ NEPRÍTEL VSECH VALECNÍKŮ.

„Ó RÁMO, SLYŠEL JSEM O TVÉM HRDINSKÉM ČINU, A PROTO JSEM PŘIŠEL, ABYCH S TEBOU BOTOVALI!“

DAŠARATHA SE CELÝ TRÁSL.

„Ó SVĚTĚCI UŠETŘI MÉHO SYNA, KTERÝ JE JEŠTĚ DÍTĚ, ZAPRÍSAHÁM TE!“

PARAŠURÁMA VŠAK IGNOROVAL DAŠARATHOVY PROSBY A PŘINESL SVŮJ LUK.

„VEZMI TENTO SLAVNÝ LUK PÁNA VÍŠNUI! POKUD SE TI HO PODARĚ NAPNOUT, POTOM TĚ BUDU RESPEKTOVAT!“

RÁMA POTÉ UCHOPIL LUK, PŘILOŽIL K NĚMU ŠÍP A BYL PŘIPRAVEN VYSTŘELIT.

„Ó RÁMO, TEĎ JSEM PŘESVĚDČEN, ŽE NEJSI NIKDO JINÝ NEŽ SAMOTNÝ VÍŠNUI!“

OBYVATELÉ AJODHJI NADŠENĚ PŘIVÍTALI PRINCE A JEJICH MANŽELKY.

O NĚCO POZDĚJI JEL BHARATA NAVŠTÍVIT KRÁLOVSTVÍ SVÉHO DĚDA.

ZATÍM RÁMA PEČOVAL O SVÉHO OTCE.

„JE TAK LASKAVÝ A POZORNÝ.“

O DVANÁCT LET POZDĚJI.

ZESTÁRNUL JSEM A RÁMU VŠICHNI MILUJI. JE NA ČASE, ABYCH HO JMENOVAL SVÝM NÁSTUPCEM.“

DAŠARATHA SVOLAL KRÁLOVSKOU RADU.

„VLÁDNU TOMUTO VELKÉMU
KRÁLOVSTVÍ A NYNÍ KDYŽ JSEM
ZESTARNUJ, BYCH VE SHODĚ
S TRADICÍ MÝCH PŘEDKŮ ...“

...A S VAŠÍM SVOLENÍM
CHTEL DOŠADIT
NA TRŮN
NEJLEPŠÍHO Z MUŽŮ,
MÉHO NEJSTARŠÍHO
SYNA, RÁMU!“

„ANO,
OVŠEM!“

„RÁMA
JE DOKONALÁ
VOLBA!“

„ANO! RÁMA JE
SNÁŠENLIVÝ
JAKO ZEMĚ, MOUDRÝ
JAKO BRIHASPATI
A UDATNÝ JAKO
INDRA!“

POTÉ DAŠARATHA POSLAL PRO RÁMU.

„MŮJ SYNU, NYNÍ PŘIJMI
TITUL KORUNNÍHO PRINCE.
VLÁDNI SVÝM Poddaným
SPRÁVNĚ A VŽDY PRO
JEJICH DOBRO.“

„DĚKUJI, OTČE.“

KAIKEJI, DAŠARATHOVA TŘETÍ ŽENA,
VYSLECHLA TYTO ZPRÁVY OD SVOJÍ SLUŽKY
MANTHARY.

„RÁMA
MÁ BÝT KORUNOVÁN!
JSEM TAK ŠTASTNÁ!
TADY MÁŠ MŮJ
NÁHRDELNÍK JAKO ODMĚNU
ZA DOBRÉ ZPRÁVY!“

ALE MANTHARA NÁHRDELNÍK ZAHODILA.

„TOHLE NENÍ
RADOSTNÁ UDÁLOST!
RÁMA BUDE KRÁLEM
A BHARATA - NIC!“

„ALE MANTHARO,
RÁMA JE MI STEJNĚ
TAK DRAHÝ JAKO
BHARATA.“

„Ó HLOUPÁ KRÁLOVNO,
NECHÁPES, PROČ BYL
RÁMA DOSAZEN
NA TRŮN V BHARATOVĚ
NEPŘÍTMOSTI?“

„AŽ SE RÁMA STANE KRÁLEM, URČITĚ
POŠLE BHARATU DO VYHNANSTVÍ NEBO
HO DOZENE K SMRTI!“

ALE MANTHARA NEUSTÁLE NALÉHALA...

„KAUŠALTA SE STANE
HLAVNÍ KRÁLOVNOU
A TY SE BUDEŠ MUSET
PODŘÍDIT
JEJÍM PŘÁNÍM!“

„NE,
TO BY
NEUDĚLAL.
JÁ RÁMU
ZNÁM!“

VHS kazety s vaišnavskými divadly

Divadla 2 (120min.) 285,-

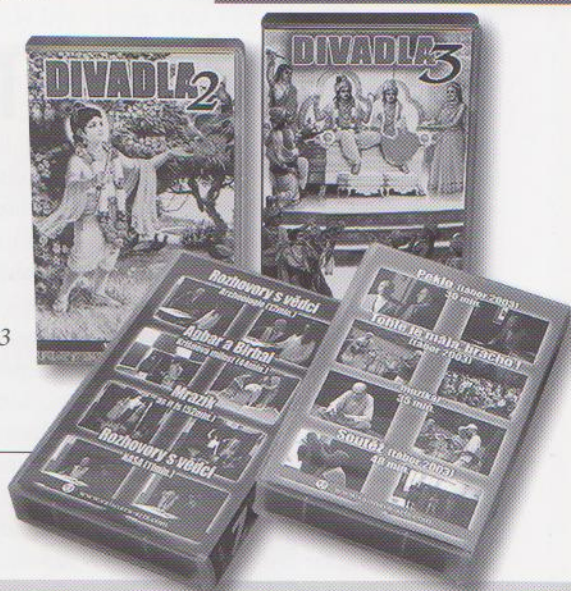
Rozhovory s vědci - Archeologie, Agbar a Birbal, Mrazík as it is,
Rozhovory s vědci - NASA

Divadla 3 (120min.) 285,-

Peklo - drama, Tohle je mája, brácho - muzikál, Soutěž - NH tábor 2003

Při zakoupení obou VHS cena dohromady 500,-
(při zasílání poštou + poštovné a balné)

Objednávky na adrese: ISKCON - Centrum pro védská studia,
Divya-kisorí d.d., Jilová 290, Praha 5, 155 21

DVD Odessa Festival

Více než 2000 oddaných se účastní velkolepého kulturního festivalu, který se každoročně pořádá na Ukrajině. Prostřednictvím video dokumentu, který připravil Bhaktivaibhava Svámí, se můžeme podívat na krátký sestřih z průběhu tohoto festivalu. Na tomto DVD také najdete film Mayapur & Vrindavana Meditation a několik ukázek k připravovanému filmu o Matce Ganze s 3D počítačovým animacem a upoutávkou k filmu Harinám v Praze.

Cena: 250 Kč

annual Odessa Festival

Vonné tyčinky

Nabízíme vám osm druhů přírodních
a osm druhů aromatizovaných vonných tyčinek.

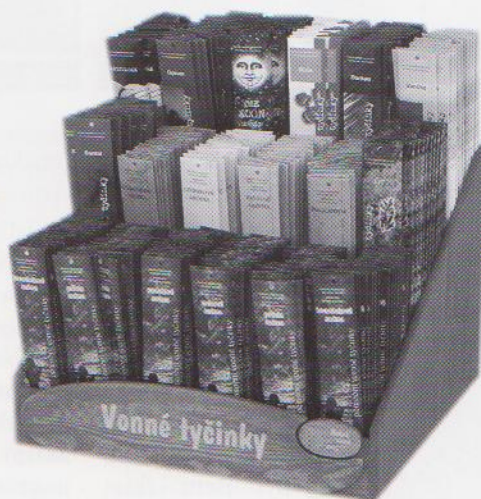
Cena jednoho balení je 20 Kč.

Přírodní vonné tyčinky
(baleno po šesti kusech)

1. Citrusové aróma
2. Kořeněné aróma
3. Bylinné aróma
4. Levandulové aróma
5. Medové aróma
6. Pačula aróma
7. Santalové aróma
8. Nagčampa

Aromatizované vonné tyčinky
(baleno po osmi kusech)

1. Santal
2. Daršan
3. Opium
4. Vanilka
5. Růže
6. Les
7. Měsíc
8. Antitabák

Objednávejte na adrese: Dobrá vůně, Priya-kirti dása (Ing. Pavel Vojkovský), Masarykova 296, 252 19 Rudná,
mob.: 603 700 512 nebo email: obchod@dobravune.com, www.dobravune.com

Výzva: Veda Vision studio hledá distributory pro námi produkováné filmy na DVD, hudební CD, video CD, vonné tyčinky atd. Nabízíme výhodný finanční rabat. V případě vašeho zájmu o obchodní spolupráci nás prosím kontaktujte.

Bhakta program 2004

Každým rokem se v pražském chrámu pod laskavým dohledem Šrí Šrí Nitái-Navadvípačandry a starších oddaných pořádá tříměsíční letní kurz základů bhakti-jógy, nazvaný bhakta(-in) program. Jeho prvořadým účelem je nabídnout začínajícím oddaným tolik potřebné a životně důležité základní vzdělání o filosofii vědomí Křišny, tak jak nám ji předal zakladatel-áčárja Mezinárodní společnosti pro vědomí Křišny, Šríla Prabhupáda. Dále pak naučit mladé oddané praktickým věcem, které se týkají samotného života ve vědomí Křišny a poskytnout jim tak nezbytné základy pro jejich další duchovní život.

Proto již opakovaně po sedm let přicházejí do Centra pro vědecká studia v Praze nadšení oddaní, aby zakusili tu jedinečnou a s ničím

nesrovnatelnou chuť koncentrovaného života ve vědomí Křišny v tom nejlepším možném prostředí, jaké doporučoval Šríla Prabhupáda - v chrámu společně s Božstvy a mnoha dalšími oddanými.

S letošními dvanácti oddanými, kteří se bhakta(-in) programu zúčastní, jich za sedm let co tato možnost vaišnavského vzdělávání funguje, bude přes sedmdesát. Šríla Prabhupáda má zcela jistě velkou radost, když vidí s jakým pochopením a hlubokou vážností, přicházejí opakovaně noví a noví zájemci o duchovní život. A jací jsou ti letošní studenti, se vám budeme nyní snažit ve zkratce přiblížit skrze několik údajů o nich samotných a tři otázky, které jsme jim položili.

Ještě před tím vám však představíme učitele letošního bhakta(-in) programu.

Rádha Vallabha dása

Sankirtan dása

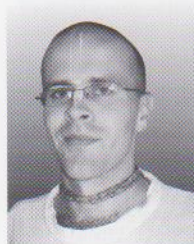
Rásabihári dévi dásí

Nanda-patní dévi dásí

- Jak jsi přišel(a) k vědomí Křišny?
- Co tě nejvíce inspirovalo k účasti na bhakta(-in) programu?
- Na co se na bhakta(-in) programu nejvíce těšíš?

Bh. Rado, 25 let, Brezno

způsobem života, tak jsem ji začal číst... a bylo to jasné.

b) Na bhakta programu je možné vybudovat kvalitní základy pro další rozvoj duchovního života.

a) Můj otec dostal za darování krve jako odměnu knihu od Šríly Prabhupády a přinesl ji domů. Byl jsem zklamáný hmotným

c) Na společnost Božstev, oddaných a na chrámové programy.

Bh. Adam, 20 let, Brno

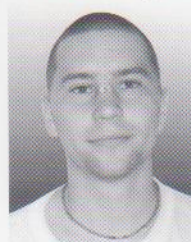
a) Na škole, kde jsem se učil, jsem poznal oddaného Křišny. Pozval mě na prasádam, které mě uchvátilo svojí dokonalou chutí a rozmanitostí. Osvětlil mi také filosofii vědomí Křišny s velmi přesvědčivými argumenty...

b) Nejvíce ze všeho mě inspirovala možnost zlepšit svůj charakter a vyzkoušet si život mezi oddanými Křišny.

c) Těším se, že ochutnám jedinečnou náladu (chuť) vědomí Křišny, která neustále přebývá mezi oddanými. Také na intenzitu oddané služby, která je díky společnosti a pomoci oddaných mnohem silnější.

Bh. Honza, 21 let, Brno

a) K vědomí Křišny jsem přišel přes kamaráda, který mě pozval na vegetariánské jídlo (prasádam). Bylo tak dobré, že jsem se vždy

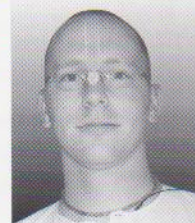
přejedl. Později jsem začal jezdit do moravského centra a zapojil jsem se víc...

b) Nejvíce mě inspirovali oddaní, kteří již prošli tímto bhakta programem, jejich rychlý duchovní pokrok a pochopení základních životních otázek.

c) Jsem zvědavý na to, jakým způsobem se bude vyvíjet naše vzájemná tolerance a spolupráce při intenzivním výcviku. Samozřejmě se těším na extatické harinámy a letní tábor.

Bh. Jirka, 21 let, Brno

a) Na Indickém festivalu v Brně jsem si zakoupil knihy Šríly Prabhupády. Ani si nepamatuji, jak jsem byl na program pozván, ale od té doby jsem se začal zajímat hlouběji.

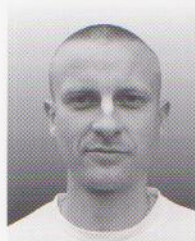

b) K rozhodnutí zúčastnit se bhakta programu mě nejvíce inspirovali oddaní z předchozího bhakta programu a společnost oddaných v pražském chrámu.

c) Těším se na společnost pokročilých oddaných, intenzivní vzdělávání

ní, studium filosofie vědomí Krišny a extatické pražské harinámý.

Bh. Daniel, 30 let, Nymburk

jezdít častěji.

b) První impuls vzešel od oddaných, kteří mě v jednu chvíli zaspávali jedinou otázkou: „Půjdeš na bhakta program?“ Přirozeně o tom člověk začne přemýšlet.

c) Na bhakta programu se nejvíc těším na pravidelné harinámý a na bližší seznámení s oddanými.

Bh. Michal, 22 let, Brno

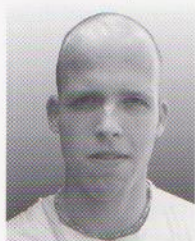
a) K vědomí Krišny jsem se dostal prostřednictvím knih Šríly Prabhupády.

b) Největší inspirací pro mě je, že mám možnost naučit se správně praktikovat proces sádhana-bhakti pod vedením autorit.

c) Především se těším na harinámý, prasádam, lekce, samotný bhakta program..., prostě na všechno...

Bh. Ondra, 22 let, Jirkov (okr. Chomutov)

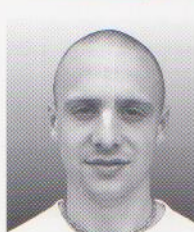
dvůr, tak tam zrovna probíhal bhakta program a to změnilo celý můj život...

b) Hlavním důvodem zúčastnit se bhakta programu byla touha poznat hlouběji, co je vědomí Krišny a možnost dalšího vzdělávání. A také mít příležitost poznat tak úžasné bytosti jako jsou oddaní.

c) Nadšeně očekávám vojenský režim a týmovou spolupráci. Také

se těším na vzdělávání a výhody být pod přímým dohledem duchovní autority.

Bh. Radek, 20 let, Kadaň

a) Potkal jsem jednoho oddaného a zajímalo mě, co vlastně dělá..., tak mi něco řekl o vědomí Krišny a půjčil mi knihu Šríly Prabhupády. Potom jsem se jel

podívat do chrámu a rok poté jsem nastoupil do Góvindy.

b) Ke konečnému rozhodnutí mě přivedly především zážitky oddaných na bhakta programu, kteří již tento kurz absolvovali.

c) Těším se na celý denní program a na ochutnání vědomí Krišny.

Bh. Martin, 30 let, Ústí nad Labem

a) Asi tomu nebudete věřit, ale zajímal mě dokonale a plně uspokojující vztah k Bohu, jestli se to dá vyjádřit touto větou.

b) Inspiroval mě vedoucí bhakta programu a jeho zájem o duchovní život druhých. A také pokročili sanjásini, kteří chrám navštěvují, neboť v bhakta programu vidí možnost získat potřebnou sílu k praktikování duchovního života.

c) Na co se na bhakta programu nejvíc těším? No - na výsledky přece...

Bhn. Elena, 22 let, Bratislava (Slovensko)

a) Prošla jsem dlouhým procesem. Ve čtrnácti jsem začala číst knihy Šríly Prabhupády, avšak ještě dlouho jsem se motala mezi různými akcemi. Před třemi roky jsem se ale nakonec Krišnovou milostí začala věnovat vědomí Krišny úplně. Nejprve jsem cestovala mezi oddané do Čech a potom jsem žila s oddanými na Slovensku. Teď už

jsem více než rok v Praze... nastalo mezi oddanými.

b) Pro mě bylo největší motivací získání pevného základu v duchovním životě..., a také možnost připravit se na to, abych na mojí životní cestě jednoho dne přijala pravého duchovního mistra...

c) Těším se na to, že se naučím nové a praktické věci a docela i na celý denní program včetně harinámů.

Bhn. Karla, 22 let, Dolní Benešov (okr. Opava)

a) Na střední škole mi spolužačka dala knihu Vědecké poznání duše, díky níž byly mé otázky týkající se vlastní existence zodpo-

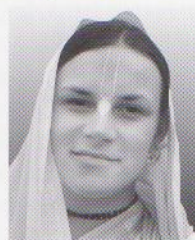
vězeny. Poté následovalo niternejší studium védského poznání prostřednictvím Bhagavad-gíty. V té době jsem se přes internet začala sdružovat s Panasou prabhu a ještě téhož roku v létě jsem díky milosti Prahláda Nrsimha prabhu začala sloužit v pekárně Nitai.

b) Inspirovala mě touha vnitřně se změnit.

c) Na bhakta programu se těším se na jeho konečný výsledek.

Bhn. Dagmar, 22 let, Brno

a) Ochutnala jsem prasádam v podobě sladkostí a přijala jsem pozvání na Indický festival a následné programy. Poté jsem se základním pochopením knih Šríly Prabhupády začala navštěvovat oddané Krišny v Nama Hatta centru Lutotín.

b) Inspiruje mě možnost povznést se pomocí přímé realizace nad chťic a závist, a pochopit tak vyšší smysl života.

c) Těším se na to, že samotným procesem, a tím možnou změnou v srdci, můžu potěšit Nejvyšší Osobnost Božství, na stálou společnost oddaných Krišny a na pravidelné kirtany a harinámý.

Jak vnímat Boha

Bg. 7.8

*raso ham apsu kaunteya
prabhasmi sasi-suryayoh
pranavah sarva-vedesu
sabdah khe paurusam nrsu*

Jsem chuť vody, synu Kuntí, jsem světlo slunce a měsíce, slabika om ve védských mantrách, zvuk v éteru a schopnost v člověku.

VÝZNAM: Tento verš vysvětluje, jak je Pán všudypřítomný prostřednictvím svých rozmanitých hmotných a duchovních energií. Na počátku Ho lze vnímat skrze Jeho různé energie a tím realizovat Jeho neosobní aspekt. Tak jako je polobůh vládnoucí Slunci osoba, kterou je možné vnímat skrze její všepřonikající energii (sluneční světlo), lze i Pána vnímat prostřednictvím Jeho energií, které se šíří všude, přestože On sám zůstává ve svém věčném sídle. Působícím principem vody je její chuť. Mořská voda nikomu nechutná, protože v ní je čistá chuť vody smíšená se solí. Voda je láková s ohledem na čistotu své chuti a její čistá chuť je jednou z energií Pána. Impersonalista vnímá přítomnost Pána ve vodě skrze její chuť a personalista rovněž oslavuje Pána, že tak laskavě poskytuje člověku chutnou vodu k uhašení žízně. Takto lze vnímat Nejvyššího. Osobní a neosobní filosofie ve skutečnosti nejsou v rozporu. Ten, kdo zná Boha, ví, že neosobní a osobní pojetí jsou současně přítomny ve všem a že si to neodporuje. Proto Pán Čaitanja zavedl své vznešené učení o současné totožnosti a rozdílnosti (*acintya bhedā a abheda-tattva*).

Světlo slunce a měsíce také původně pochází z brahmajyoti, neosobní záře Pána. A *pranava* neboli *omkara*, transcendentální zvuk na počátku každého védského hymnu, oslovuje Nejvyššího. Impersonalisté se bojí oslovovat Nejvyššího Pána Krišnu Jeho nesčetnými jmény, a proto ra-

ději pronášejí transcendentální *om*. Neuvědomují si však, že *omkara* je zvukovým zastoupením Krišny. Vědomí Krišny proniká všude a ten, kdo je zná, je požehnaný. Ti, kdo Krišnu neznají, jsou pod vlivem iluze. Znat Krišnu tedy znamená osvobození a neznalost Krišny znamená spoutanost.

Klíčová věta v tomto významu je následující: „Protože se impersonalisté bojí oslovovat Nejvyššího Pána Jeho nesčetnými jmény, dávají přednost transcendentální vibraci *óm*.“

To také demonstroval Prakášananda Sarasvatí, který je vůdcem majavádských impersonalistů ve Varanasi, když ho navštívil Šrí Čaitanja Maháprabhu. Varanasi je už po tisíce let známé jako město Pána Šivy. Je tam velký Šivův chrám Višvanáth mandir, a protože je Pán Šiva uctíván impersonalisty, shromažďují se v tomto městě a zakládají zde ášramy. Před pěti sty léty byl nej přednější učitelem ve Varanasi Prakášananda Sarasvatí, velký učenec, a jelikož byl impersonalista, považoval se za stejně dobrého jako Nárájan – samotný Bůh.

Když se potkají majavádští sanjásíni, zdraví se sloganem: „Namó Nárájan,“ neboli „Klaním se ti, Nárájane.“

Mezi těmito „Nárájany“ byl Prakášananda Sarasvatí tím nejlepším, ale i když se pokládal za Nárájana, měl velký strach ze sankirtanového hnutí Šrí Čaitanji Maháprabhua. Nařkl Pána Čaitanju, že je pokleslým sanjásínem a že přišel pouze svést nevinné lidi. Říkal, že sanjásí by neměl být příliš emocionální. „Čaitanja je tak sentimentální, pořád zpívá a tancuje. To nejsou přece činnosti sanjásína. Je obklopen dalšími šilenci, fanatiky a sentimentalisty.“ Prakášananda Sarasvatí informoval všechny lidi ve Varanasi, že Čaitanja Maháprabhu není sanjásí, ale hypnotizér. Můžeme vidět, že již před pěti sty lety existovalo antisektářské hnutí, které bylo podporováno majavádíny. Varoval je, že Sárvaabhauma Bhatáčárja byl dobrý majavádský bráhmna, ale pod vedením Čaitanji se z něho stal šílenec. „Když půjdete a uvidíte se s Maháprabhuem, budete ztraceni v tomto i příštím životě! Je to magik!“

Prakášananda Sarasvatí takto napadl Šrí Čaitanju, ale ani jednou neřekl „Krišna.“ Šríla Prabhupáda vysvětlil, že to bylo proto, jelikož se bál osobního pojetí. Majavádíni mají strach z procesu oddané služby a bojí se zpívat svaté jméno Pána. Šríla Prabhupáda v tomto významu vysvětluje, že není konflikt mezi personalismem a impersonalismem, protože obojí – vaišnavové i majavádíni – přijímají autoritu Véd a také to, že tento svět je mája – což si můžeme vysvětlit jako iluzi, energii nebo magii. Za májou stojí Mahéšvara, Nejvyšší Pán. Rozdíl je v jejich chápání Nejvyšší Osobnosti, která stojí za závojem máji. Majavádíni tvrdí: „On je neosobní.“ A vaišnavové zase: „Pán je Nejvyšším Mágem, protože On ovládá máju – magickou sílu.“ Protože je Čaitanja Maháprabhu samotný Krišna, Prakášananda Sarasvatí se v tomto smyslu nespletl, když o něm říkal, že je magik, pokud ovšem přijmeme, že je Nejvyšším Magikem.

Prakášananda Sarasvatí a ostatní majavádíni berou Védy jako autoritu. Čaitanja Maháprabhu byl schopen je napravit tak, aby se na celou věc dívali z vaišnavského hlediska. To je dialog ve skutečném slova smyslu. Když rozebereme toto slovo *logo-logika*, vztahuje se na příčinu, která je za vším. Takže ti, kteří přijímají Védy vědí, že existuje nějaká příčina za tímto materiálním světem. Mohou být různá pochopení detailu této příčiny, ale protože majavádíni i vaišnavové přijímají Védy, mohou vést dialog – diskutovat.

To je systém ve védské kultuře - na základě védských odkazů je ustanovena Absolutní Pravda. S hloupými lidmi, kteří nemají ponětí o védském poznání, nelze diskutovat. Můžeme s nimi konverzovat o méně důležitých věcech a žonglovat s argumenty, které nikdy nedojdou ke konci. Takoví lidé nepřijímají védské důkazy jako konečné slovo, pokračují stále se svým ale, ale, ale..., další a další spekulace. Tento druh lidí tvoří dnes 99% světové populace. Nepotřebuje dialog, ale vyléčit se z materiální iluze. Šríla Prabhupáda říkal, že Šrí Čaitanja Maháprabhu diskutoval filosofii pouze s několika osobami – Prakášanandou Sarasvatím, Sárvaabhaumou Bhatáčárjou a jinými. Všechny ostatní přiměl: „Zpívej Haré Krišna a přijímej prasádam! To je lék!“ Tito darebáci a hlupáci nejsou na takové úrovni, aby mohli o něčem vést dialog. Potřebují být vyléčeni.

Kamandala – léčebná metoda

Existuje příběh jednoho sanjásína, který přišel do vesnice a začal kázat pod stromem. Vesničané k němu přicházeli, poslouchali a většina z nich to oceňovala. Avšak jeden mladý muž šel s módou a nic nepřijímal. To je moderní nemoc. Uprostřed přednášky se postavil a začal křičet na sanjásína: „Proč tady mluvíš o Bohu, my žádného nevidíme! Pořád říkáš Krišna, Krišna, ale kde je ten Krišna! A nejen to, ty nás žádáš, abychom se tomu Krišnovi odevzdali, ale já nejsem hlupák, neodevzdám

se něčemu, co nemůžu vidět! Klidně se odevzdám filmové hvězdě nebo politikovi, ty vidět můžu! Říkáš, abychom se odevzdali Krišnovi, ale neukážeš nám Ho! Jenom mluvíš, jaký to má význam?!“ Sanjásí mu odpověděl: „Já mluvím na základě Véd – šabdy, védského zvuku. To samo je důkazem existence Boha.“ Mladý muž odpověděl: „Kdo se stará o tyhle Védy, nějaké staré knížky? Já chci Boha vidět, ukaž mi Ho hned! Jinak zmiz! Přestaň tady podvádět lidi hloupými řečmi!“ Sanjásí byl velice trpělivý a řekl: „Člověk musí být kvalifikovaný, aby viděl Boha. Ve Védách je předepsaný proces, který musíš následovat.“ Mladý muž se rozkřiknul: „O čem to tady mluvíš, když přijde nějaká filmová hvězda, tak ji můžu vidět, nepotřebuji přijímat žádný proces! Nepokoušej se nás tady zmást nějakým procesem! Ukaž nám Boha hned, nebo zmiz!“

Sanjásí pak řekl: „Můj drahý mladíku, budu na tebe muset použít velice starodávny lék, který známe my sanjásíni, jediné pak budeš schopen vidět, jelikož jsem se přesvědčil, že to nejsi schopen pochopit prostřednictvím Véd nebo logických argumentů. Jestli proti tomu nic nemáš, pojď sem a já ti dám lék zvaný *kamandala* (mosazná nádobka, ve které sanjásíni nosí vodu). Stejně jako v dnešní době, když mluvíme o Krišnovi, tak se lidé moc nezajímají, ale pokud slyší o nějakém esoterickém léčení, potom vždy zpozorní. Sanjásí mu tedy pokynul: „Pojď blíž a skloň hlavu.“ Když to mladík udělal, sanjásí vzal nádobu a praštil ho. Ten ležel vzápětí na zemi, držel se ze hlavu a řval: „Byl jsem napaden tímhle šilencem! To není sanjásí, ale kriminálník! Zaútočil na mě! Volejte policii!“

Za chvíli přijela policie a vzala oba před soudce, který se obrátil na mladého muže a zeptal se ho na jeho stížnost. Ten začal vysvětlovat: „On je šilenc, praštil mě do hlavy *kamandalou*! Podívejte, ještě mi teče krev! Musí být potrestán!“ Pak se soudce obrátil na sanjásína a žádal o jeho výpověď. Ten poté řekl: „Jsem velice ušaslý nad tím, co jsem slyšel, neboť

jsem tohoto chlapce jasně vyrozuměl s tím, jak ho budu léčit. Teď tvrdí, že jsem ho napadl, přitom souhlasil, že užije lék *kamandala*. Použil jsem ho v souladu s regulativními principy a on nyní protestuje.“ Mladý muž byl velmi rozrušen: „Jen si poslechněte, jaké mluví nesmysly! Je to darebák! Soudce, podívejte, tady mě to bolí, praštil mě! Jak to může považovat za léčbu?“ Sanjásí řekl: „To je velice zajímavé, co tu říkáš, ale já ti nevěřím, že tě něco bolí. Mluvíš před soudcem pouze nesmysly.“ Pak začal zprudka: „Ukaž mi tu bolest, ukaž mi ji hned! Nemluv a ukaž ji!“ Mladý muž se divil: „Jak ti můžu ukázat bolest, to musíš zažít!“ Sanjásí řekl: „A stejné je to s Bohem, ty darebáku. Boha musíš zažít, to není něco, co můžeš vzít a ukázat. Existuje proces, kterým můžeš zakusit Boha, ale ty jsi pořád vyžadoval jenom - ukaž mi Boha, ukaž! Stejně tak já tě teď žádám - ukaž mi tu bolest!“ Když to mladík vyslechl, ztichl a začal přemýšlet. Poté vzdal sanjásínovi poklony: „Už chápu logiku toho, co jsi učinil. Vypadá to, že tvoje léčba funguje, protože začínám být trochu inteligentní.“ Pak se obrátil na soudce a oznámil mu, že už si nebude více stěžovat, protože se dnes od sanjásího něčemu naučil.

To znamená, že pokud někdo nepřijímá Védy a nediskutuje na základě Véd, musí být léčen. Potom bude očištěn a tímto způsobem vše pochopí. V tomto verši je popsáno: „Krišna je chutí vody.“ Šríla Prabhupáda řekl, že pitím vody máme možnost zakusit Krišnu. Nemusíme dostat přes hlavu nádobou na vodu. Měli bychom být vnímaví, pít z této nádoby a přemýšlet, jak čistě chutná voda – Krišna. Můžeme pozorovat světlo slunce a měsíce a uvědomit si, že je to Krišna. Tímto způsobem můžeme Krišnu zakusit, a může tak být před našimi slepými smysly odhalen. Krišna je tak milostivý, že se stane vnímatelný pro múdhy, jejichž jediným poznáním je smyslové vnímání. Můžeme zpívat Haré Krišna, jíst prasádam, pít vodu a přemýšlet o tom, jak se před námi Krišna zjevuje.

Haré Krišna

Strípky z mozaiky tradičního indického života

Braja Hari Dás je nyní hlavním manažerem slavného ISKCONského chrámu na Juhu v Bombaji a je známý pro své pečlivé vykonávání povinností, pokoru a klidné jednání i v nejobtížnějších situacích.

Sociální struktura a jednání

Typickou bengálskou scénérií je rovné pole přerušované shluky stromů na vyvýšeninách, zvláště kokosovníkem, betelem a palmou. Ale lidé jsou všude. Pod každou skupinkou stromů je pár chýší a každá z nich poskytuje útočiště domova mnoha obyvatelům. Někdy jsme s naší dodávkou zastavili uprostřed prázdného pole a během pár minut se ocitli obklopeni davem vesničanů zvědavých na „sáhiby“, kteří se tak nečekaně mezi nimi objevili.

V Bangladéši je málo soukromí. Věc jednoho je věcí každého druhého. Jednodušší vesničané nemají žádné zábrany stát pospolu ve skupině a jen civět a civět, pořád a dokola

a být totálně fascinován vším, co cizí návštěvník udělá. Mnoho zahraničních oddaných včetně mě to úplně deptalo. Občas jsem se cítil jako zvíře v ZOO. Nakonec jsem si na to ale zvykl.

I po koupeli jsme se museli převléknout v zaplněném prostoru, ženy byly také přítomny. Většina rodin nemůže mít soukromé pokoje. Prostě není dost prostoru. Lidé se proto naučili oblékat a převlékat v přítomnosti opačného pohlaví, a přitom mít stále látkou zakrytá těla.

O samotě v Bengálsku nikdo neslyšel – ne proto, že by se lidé ztráceli v davu, ale protože ví, jak žít jako lidé. Pro Bengálce není nic lepšího než se shromáždit do skupinky a mluvit

a mluvit (i když jejich rozhovory mají často i praktickou hodnotu). Nuda je také neznámá. Bengálci jsou rádi pospolu a rádi dělají věci dohromady. Každý se zapojuje a každý má svou úlohu. Je to jiný druh potěšení, než které můžeme získat z nekonečně mnoha vnějších podnětů nabízených moderní společností.

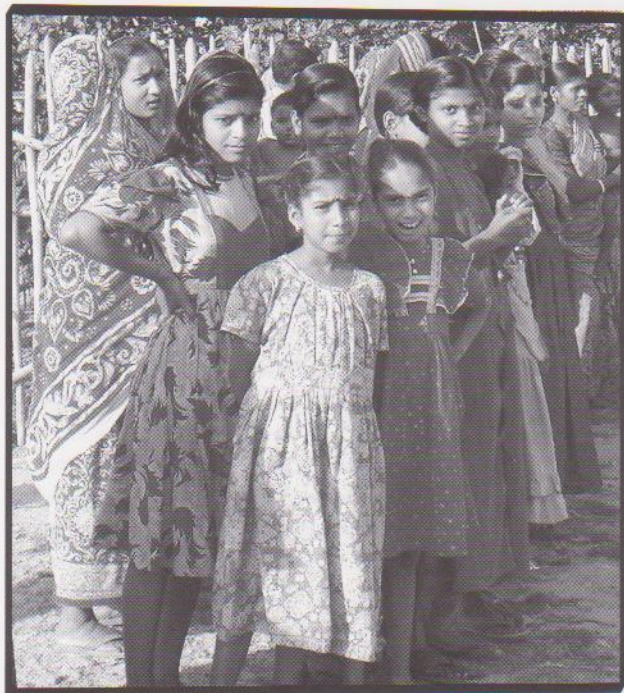
R o z v o j o v ě myslící „západané“ jsou často frustrováni

zdanlivou hloupostí Bangladéšana, kterému, zdá se, chybí zdravý rozum, aby dělal, co je v jeho nejlepším zájmu rozvoje. Bangladéšská kultura nepodporuje individuální sílu pohybu, soutěživost nebo druh výkonnosti požadovaný pro technologický pokrok. Ale Bangladéšané, i když se nezajímají o ekonomický rozvoj, mají větší zájem o uchování tradiční kultury, která vychovává ke sdílení a spolupráci a je vhodná pro zemědělskou společnost Bangladéše.

Jednou jsem byl ve vesnici, která byla zrovna zničena vichřicí. Všichni lidé si srdečně pomáhali znovu postavit domy z hlíny. Tak funguje vesnický život. Lidé jsou zavázáni spolupracovat po celý rok a šťastně si pomáhají se žněmi, oráním polí, pořádáním festivalů nebo stavění valů proti řece, když stoupá voda.

Také nezbytnost je to, co nutí udržovat dobré vztahy se sousedy. Většina lidí si totiž nevede ekonomicky příliš dobře, takže od těch, kteří mají více, se očekává, že pomohou těm, kteří mají méně. Je to kultura dělení se a zodpovědnosti vůči druhým. I přes škodlivou náladu rozsevanou politiky stále žijí hinduisté a muslimové v mnoha vesnicích přátelsky pospolu jako bratři (i když ta přátelství je smíchaná s ostražitostí).

Bengálci se cítí navzájem blízko, zvláště se členy jejich vlastní skupiny. Rychle se seznamují a vzájemně si pokládají otázky. Nejdříve jsem jejich zvyk kladení neustálých otázek považoval za zcela protivný. „Kolik máš bratrů a sester? Odkud získáváš peníze?“ Na Západě by to bylo považováno za vpád do soukromí. Ale v indic-

ke kultuře je kladení takových o t á z e k ukázkou úcty. Zájem, který vám prokazují, značí, že vás považují za důležitého.

Západní kultura romantizuje drsného jedince, který bojuje sám v tvrdém světě. Bangladéšané zdůrazňují závislost na druhých a smysl pro skupinovou identitu. Obyčejně říkávají „náš dům“ nebo „naše země“ spíše než „můj dům“ nebo „moje země“. Bangladéšané nejsou rádi posuzováni jako jednotlivci, ale jako členové skupiny, ke které patří.

První a nejdůležitější skupinou, se kterou se Bangladéšan identifikuje, je jeho rodina. Pak tu jsou další skupiny jako kasta a vesnice. Udělat něco proti jednomu Bengálci znamená vzbudit hněv skupiny, protože jedinec stojí za skupinou, a musí být skupinou podpořen. Skupinová solidarita zajišťuje členovi ochranu, ať už je napaden jakkoliv. Celá skupina (např. celá vesnice) může usilovat o odplatu v zájmu jednotlivce.

Skupina podporuje své členy, když mají potíže, ať už morální, sociální nebo ekonomické. Na oplátku mají členové ke skupině závazky. Jednotlivci zachovávají své role ve skupině udržováním stálosti. Tlak na spoluúčast ve skupině je neobvykle velký. Tímto způsobem skupina usměrňuje chování svých členů a udržuje je v mezích přijatelného jednání.

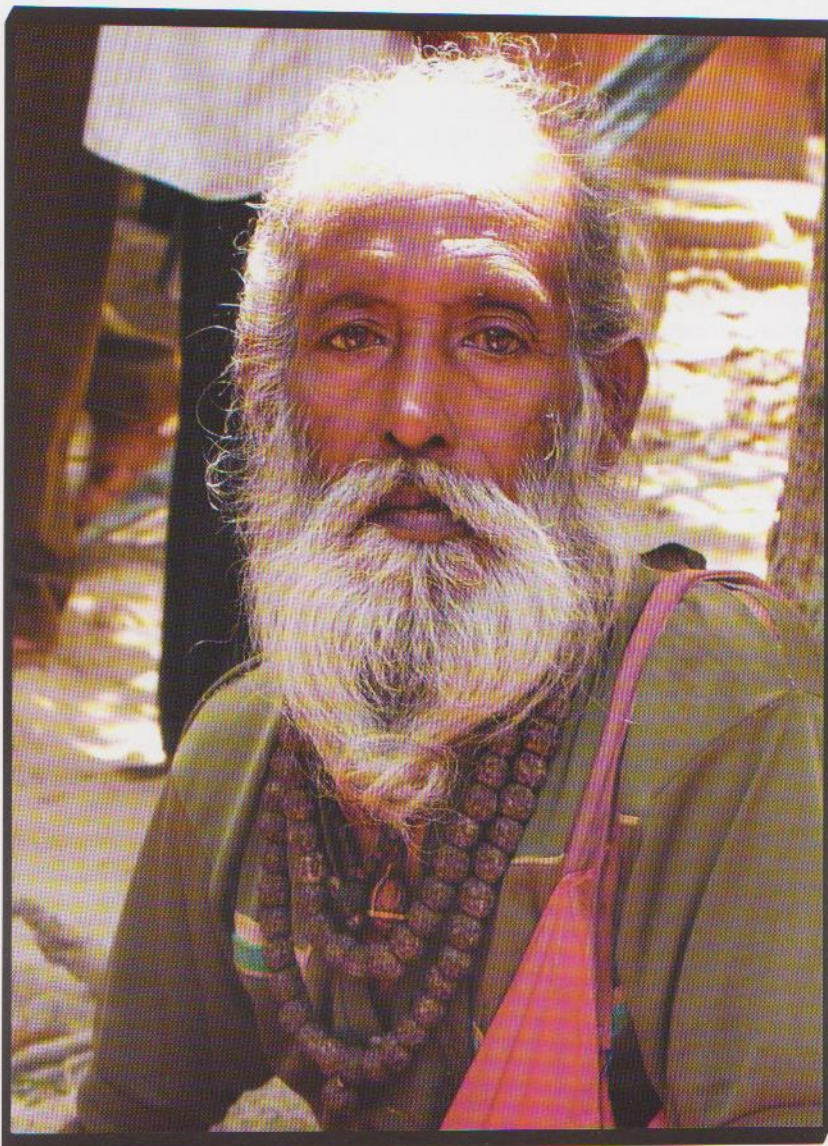
Co dělá jedna osoba, se odráží ve skupině. Špatný čin přináší skupině ostudu; úspěch jí přináší poctu. Když se někdo chová nepřístojně, starší členové rodiny nebo obyvatelé vesnice mu řeknou: „Přineseš své rodině (nebo vesnici) špatné jméno.“ To je považováno za závažný důvod, aby osoba napravila své jednání.

Bengálci úzkostlivě dbají na svou čest a váženost. Své postavení ve společnosti udržují pěstováním vztahů s dalšími lidmi, zvláště nadřízenými. Také se snaží vypadat tak upraveně, jak jen je to možné, a udržují svoje oděvy čisté, i když jich nemají mnoho nebo nemají zvlášť pěkné šaty.

Bengálci, zvláště ve východním Bengálsku, dávají velký důraz na etiketu. Když Bengálec řekne, že se někdo chová dobře, je to výraz vysokého ocenění. Naopak říci, že se někdo neumí chovat, znamená silný nesouhlas. Například člověkem, který má peníze nebo pozici a využívá toho k přehlíživému nebo pohrdavému chování vůči ostatním, bude velmi opovrhováno (za jeho zády).

V každé kultuře jsou některé činnosti považovány za nepřijatelné a hodně napomenutí. Pro člověka přicházejícího do cizí země, která má jiné standardy než jeho vlastní kultura, to může být obtížné. Například v Bengálsku se muži někdy procházejí ruku v ruce na znamení přátelství. Na Západě by to bylo považováno za nepřímý náznak homosexuálního vztahu, který byl alespoň dříve drtivou většinou pokládán za odporný. Ale žádné takové vedlejší významy v Bengálsku neexistují.

Podobně když je Bengálec šokován nebo zahanben, třeba když je pokárán starším, vyplázne jazyk a drží ho pevně mezi zuby na znamení kajícího. Ale v britské kultuře je vypla-

zování jazyka považováno za sprosté. Několikrát jsem se dostal do potíží, když jsem udělal znamení palcem nahoru. Na Západě je to považováno za přátelské pozitivní ujištění, ale v indické kultuře je to vulgární gesto.

Protože jsem původem ze země *mlečů*, nebylo pro mě jednoduché si zvyknout na standard chování v Bangladéši. Mnohokrát mi lidé (většinou starší než já) řekli, když jsem dělal něco špatně, což jsem (neseznámen s místní kulturou) dělal často. Kvůli samolibosti pro mě nebylo lehké se vyznat v jemnějších pointách kultury. Bylo těžké přijmout pokyny lidí, kteří pravděpodobně nenásledovali některé z důležitějších pravidel duchovního života.

Jednou, když jsem prodával knihy Šríly Prabhupády, jsem vrátil drobné jednomu muži levou rukou. Před celým davem lidí je vzal z mé ruky, vložil peníze do mé pravé ruky a nechal mě vrátit mu je pravou rukou. Bylo to nepříjemné, ale poučné.

Nováček v bengálské kultuře se musí naučit mnoho jemných pravidel a nedovolených věcí. Například je považováno za nevychované sedět a nohou přitom mířit na někoho jiného. Při sezení na židli musí být chodidla dole zatažená, aby palce nikam neukazovaly. Ukazovat na někoho malíčkem je považováno za hrubost. Západní zvyk ukazovat někomu, aby přišel kýváním prstu nahoru a dolů, je také shledáván hrubým. V bengálském systému se předpaží s dlaní směrem dolů a udělá vlídný náznak pohybu. Potřesení hlavou ze strany na stranu je v indické kultuře znamením ujištění, rovnocenným k vyslovení „ano“. Ale v Británii nebo Americe to znamená „ne“.

Dokonce i pít ze sklenice, kterou držíme levou rukou, je nesprávné, protože levá ruka se používá pouze k nepříznivým a nečistým činnostem, jako je mytí zadní části těla, kdežto pravá ruka má být použita pro vše čisté a příznivé. Dát nebo přijmout něco z levé ruky je považováno za urážku.

Při osobním jednání mají Bengálci sklon k jemnosti. I když je o Ben-

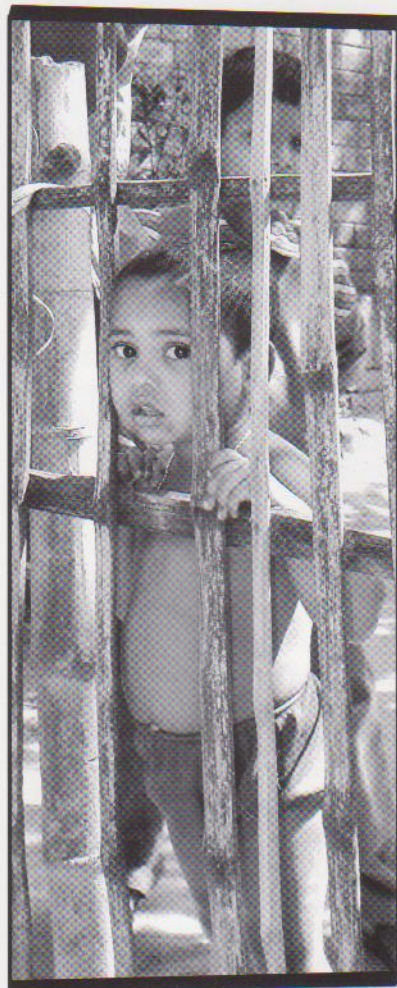
gálcích známo, že jsou emocionální, ne vždy „nosí svá srdce na dlaních“, a nováček ze Západu se musí naučit jemným nuancím vloženým do gest, pohledů, tónu hlasu a nepřímého užívání jazyka. Přímota a otevřenost, kterou „Anglosas“ považuje za něco naprosto samozřejmého a žádoucího, Bengálci vnímají jako drzost a špatné způsoby.

Bengálská kultura je zvláště delikátní v otázkách nedorozumění a potrestání. Bengálci mohou být přímí ke své rodině nebo blízkým přátelům, ale s ostatními jednájí oklikou, kromě hádek nebo hněvu. Se záležitostí potenciálního rozkolu se zachází nepřímo, s veškerou snahou vyhnout se způsobení ostudy, hněvu, konfliktu nebo trhliny ve vztazích. To je logické ve vesnické kultuře, kde spolu lidé dále žijí a spolupracují.

Jestliže jeden Bangladéšan musí opravit druhého, udělá to v soukromí mírným a uklidňujícím způsobem. Je důležité udržovat spokojenost druhých, i když je důvod k neshodě. Pokárání jsou změkčena taktem, ukazujícím velkou péči o dobro rodiny kárané strany. „Prosím, neurazte se“ (*kichhu mane korben na*), je důležitou frází, která předchází téma, jež nebude naslouchajícímu vonět.

Osoba, která opravuje, se bude toho druhého ptát na osobní záležitosti, aby odlehčila trpkost zavržení a dala mu vědět, že ho stále přijímá a jedná s ním na stejném základu jako dřív. Bude mluvit vlídným tónem hlasu a slovy s úmyslem, aby se ten druhý cítil dobře, i když to, co má říci, není, co by ten druhý chtěl slyšet.

Bengálci jsou typičtí orientálci v tom, že se posadí a rozmlouvají o jiných věcech, než začnou mluvit o záležitostech, které mají na mysli. I potom mohou mluvit okolo místo otevřeného zacílení. Pokud jsou mezi jedním člověkem ze skupiny a někým dalším určité pocity nespokojenosti, mohou je vyjádřit jemnými narážkami. Pokud ta pobloudilá osoba nereaguje, tak spíše než aby ten nespokojený k němu promluvil přímo, pohovoří se starším, kterého oba ctí, a požádá ho, aby promluvil s tím

druhým. Když starší kárá mladšího, říká mu: „To, co děláš, není správné,“ vlídným hlasem, který znamená, že není odmítnut, ale upozorněn, aby zlepšil své chování.

Když se někdo přijde omluvit za něco, co chybně řekl nebo udělal, správná etiketa pro osobu, která omluvu přijímá, je říci: „Ne, ne. Neudělal jsi nic nesprávně. Nic špatného jsem si o tobě nemyslel,“ i když oba vědí, že to opravdu nebylo správné.

I když je bengálská kultura založena na účte k ostatním a takovém jednání, aby druzí nebyli dotčeni, ne všichni jsou dokonalí. Dokonce i v rámci této kultury lidé našli způsob, jak svalit své špatné pocity na druhé. Ve skutečnosti jsou všechny sociální hranice příliš často překračovány, a to vede k hlasitým hádkám, které jsou v Bengálsku běžné. Hádky mezi jednotlivci nevyhnutelně přitahují dav a stávají se skupinovými záležitostmi.

GAJAR PARATHA

Těsto:

300 g špaldové mouky (nebo obyčejné celozrnné)

200 g hladké mouky

1 čl soli

studená voda (na zadělání hladkého a měkkého těsta,
jako na čapátí)

Náplň:

300 g velmi jemně nastrouhané mrkve
(přibližně dvě velké mrkve)

1 čl mletého koriandru

1/2 čl soli

1/2 čl kurkumy

1/2 čl skořice

200 g másla

Pokud máte, přidejte také jemně nasekané čerstvé koriandrové listy pro dosažení ještě lepší chuti.

Zadělejte těsto a vytvořte z něho osm kuliček. Každou z nich rozválejte na 3 mm tenkou placičku. Poté ji potřete rozpuštěným máslem a na jednu polovinu dejte 2 pl náplně. Placičku přeložte, znovu ji namažte máslem a opět přeložte. Vznikne vám trojúhelníková placka, kterou musíte rozválet tak, aby měla tloušťku asi půl centimetru. Doporučuji stlačit okraje, aby náplň nevytekla a část (stranu) s náplní, kde je těsto slabší, otočit nahoru. Poté rozehřejte v pánvi máslo a usmažte placičky dozlatova.

Tento indický chléb je nejen velmi chutný, ale také výživný. Podává se s dálovou polévkou nebo v létě jednoduše s dobrým salátem.

Tento recept nám poskytla
Madhura dévi dási

Uctívám Góvindu, prvotního Pána, který nádherně hraje na flétnu, Jeho oči jsou jako okvětní lístky rozkvétajícího lotosu, na hlavě má paví pero, Jeho tělesná krása je umocněna barvou modrého mraku a Jeho nepřekonatelný půvab okouzluje miliony Amorů.

(Śrī Brahma-saṁhitā, sl. 30)